

Lục Tỉnh Tân Văn

六省新聞

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

GIÁ BÁN	
TRONG ĐỊA-PHẦN BỜNG-DƯƠNG	
Một năm.	6\$00
Sáu tháng.	3 50
Ba tháng.	2 00
Mỗi số.	0 10
Đổi chỗ ở.	0\$20
ĐẠI-PHÁP VÀ CÁC THUỐC ĐỊA	
Một năm.	20fr 00

Số: 542
NĂM THỨ MƯỜI HAI

BẢN LẺ MỖI SỐ: 0 \$ 10

25 Juillet 1918
18 tháng sáu Ấpnam
Năm Mậu ngũ

DIRECTION ET ADMINISTRATION :
F.-H. SCHNEIDER, 162, Rue Pellerin, Saigon

PUBLICITÉ
ANNONCES LÉGALES ET JUDICIAIRES

Le centimètre de hauteur sur 0,065 de largeur.
Le décompte des lignes est calculé à raison de 3 au centimètre quelque soit le caractère employé.

BỔ CÁO
Những lời rao về việc buôn bán nếu gửi thư đến Ban-quản thi Bản-quản sẽ gởi cho một cái bản để giá phân minh.

BẢN DANH CHƯ PHỤ DIỄN

- (Nos collaborateurs)
- MM. Huỳnh-quan-huê (Chợlơn. Võ-Sâm (Tây-ninh). Trần-quan-Trừ (Saigon). Trần-thủ-Thành (Gócông). Lê-quan-Chiêu (Cantho). Nguyễn-công-Luân (Saigon). Đặng-văn-Chiêu (Tràon). Lý-dông-Đình (Quảng-dông). Dương-ngọc-Anh (Xoairiêng). Nguyễn-tân-Phát. (Đian). Huỳnh-văn-Ngà (Trávinh). Cao-văn-Nhiên (Đakao). Tiết-Cương. (Laos). Hồ-duy-Kiên (Trávinh). Hồ-duy-Lợi (Saigon). Diệp Isidore (Saigon). Khởi-Đông (Vinhlong). Ng.-thành-Uc (Longxuyên). Lê-tuyệt-Hữu (Binh-lê). Huỳnh-diên-Tấu (Tràon).

Đồ sớ tiền tài Namkỳ

(Le bilan des biens de la Cochinchine)

Đồng bang ta lớn nhỏ, ai nấy đều rõ xứ Nam-kỳ này giàu hay là nghèo, khi trước Langsa mới đến cai trị xứ này, thì sao, rồi bây giờ đã được 60 năm, thì sao, còn nhiều ông lão thành đã tặng một cuộc tang thương.

Khi trước các quan Annam cai trị thì cuộc kinh tế trong xứ rất lồi thối, lúa gạo không giá, rầy bái trồng dù xài trong xứ, thì ấy ai có bà già kia gửi thư cho con như vậy:

Ký ou thân từ đời chữ miệng trường, kể từ ngày con thất thổ vong hương, mẹ những mần nấu nướng dặt lạt, mẹ nhớ thuở gia lưà năm tiền, mẹ nhìn miếng nuôi con cho mau lớn.

Đồ, các ngài duyệt báo thấy chưa, lúa rớt vô cùng, 1 gia có năm tiền, là 5 xu, mà phải nhậm miệng nuôi con cho mau lớn. Sao bây giờ xa xỉ quá chừng mà không ai đổi khác, con nít bắt cá là nhà nào một ngày ăn hàng cũng có 3 xu, là cửa bỏ. Ấy vậy thì xin các ngài nghe một tên choina tính số tiền tài bỏ rơi rớt trong Nam-kỳ cho mà chiêm nghiệm.

1. - Lúa gặt bỏ sót và rụng ở dưới đất, không ai thêm vì đến, dù nuôi một phủ Triệu-châu.
2. - Lúa đem về bỏ chuột phá (1) bỏ rơi rớt dù nuôi một phủ Quyên-châu.
3. - Lúa chở lên nhà máy mà đổ thào bỏ rơi dù nuôi một huyện Nam-hội.

(1) Attention M. Từ-Thuật!

4. - Tiền cho con nít ăn hàng vật sanh bệnh, góp lại đủ nuôi một huyện Phan-ngung.
 5. - Tiền các ông mấy thầy vải sống, vài biên đủ nuôi hai tỉnh Quảng-dông và Tich-giang.
 6. - Tiền của các bà, mấy cô đánh từ sắc, bài cào thua, chơi nuôi một tỉnh Quảng-dông.
 7. - Còn tiền cả xứ mùa mưa mưa bà, đủ nuôi Tung-gốc.
- Hà! Nghe rồi tâm lòng buồn bã, nghĩ thôi gác dạ bàng徨.

II

Từ ngày nước Langsa qua cai trị sắp đặt có nề nếp kỷ luật, thì đã dùng nhiều người Annam làm việc, những là Phú, huyện, thông-ngôn, kỹ-lục, quân, đội, cai, lính, mỗi tỉnh tinh sơ cũng có vài trăm người ăn lương chánh-phủ. Cái nguyệt bổng đó thì đủ xây dựng trong nhà, nuôi vợ con no ấm thôi. Mà thời Annam mình thường hay hỏi: làm chỗ ấy có nhờ cậy nhiều ít chi chăng? Còn trong các quan thì hay dùng tiếng bông lóc, bông là lương một tháng, còn lóc là của nhờ cậy, vì chức nghiệp mình mà nhờ thiên hạ đi lễ lộc. Ngoại trừ cái lễ lộc, thì còn một thứ há làm, thời ấy dầu cho đảng Cựu hay là đảng Tân, chẳng hề ai cho là phải, vì chức nghiệp mà thọ lễ lộc nữa chứ mang ơn cũng cho là phải, chỉ như hai người này đảng bình người kia mà há làm thì tội ấy luật nào cũng chẳng dung chế. Song le một người bắt tri để bài hoai con mưu thì 100 người khôn khéo cứ hưởng của vô cơ hoạt. Nhưng mà dùng của ấy mà mua ruộng cất phố để sau hưởng của huê lợi thì cho là có tri, chỉ như đem của mình đi quên chức trách mà đi làm, đi đi quãng sông vài dặm, rồi còn làm nợ nữa, thì đã phạm hai tội rất nặng.

1. - là đối đồng bang.
2. - là đối thiên.

Tóm lại một điều nếu các ngài ra giúp việc nhà nước mà quên đi tiết tận chất lốt thì nay trong xứ biết bao nhiêu là nhà hao hụt, họ há mà lại biết luật phép, nhà tá của dừ rồi thì hóa lại hơn người ta còn ai mà dám hiệp đáp. Thế đó những nay đêm chơi cũng có vài ngàn người có trong tay bạc về mà đã gửi về Quảng-dông hết rồi. Các cô ở với người tây mỗi cô trong tay cũng có bạc muôn, mà chung cuộc rồi cũng hết rầu. Các ông cai ông phó tổng nhà giàu có lúa muôn mà lật bật chạy về tay ai chưa rồi.

Trong Nam-kỳ này có ít nữa là 20 muôn choina mỗi năm gởi về Tàu lấy bạc trung cũng có 50 \$ mỗi người, thì có phải mỗi năm 10 triệu bạc chẳng, 20 trang-sư mỗi ông mỗi năm huê lợi chiết trung cũng có

50.000 \$ phải là 1 triệu chẳng. Còn nhiều qua, thế nào tiền cho hết, lính phòng mã chơi, nếu cộng lại cho đủ những tiền của xa xỉ vô ích thì cũng trên năm 700 triệu đồng bạc.

Nam-kỳ quả là một mỏ vàng Thiên niên-bát tuyệt. Tại mình không tiền tài thì thiên hạ giàu mà mình nghèo.

Châu-rồ-Benc.

Việc khai phá đất hoang và vấn đề nhân công ở Đông-dương

(La colonisation des terres incultes et le problème de la main-d'œuvre en Indochine)

Châu quan cai trị P. Pasquier, ông-lý phủ Toàn-quyền kiểm quản Ngoại-giao, nam chánh sự soạn ra.

(tiếp theo)

Đông-dương không phải là một đất lắm chùa, nhiều cảnh kì khôi giai thắng, những đầm sen xanh phớt, những cây núc nác đỏ chời lói, những cây lùm rậm rạp mà thôi đâu. Lại mới nổi lên ở chỗ rừng rậm hóa nơi thợ làm, đèn điện thấp sáng lóa, đường sắt bắt ngang dọc, để chờ từ hàng ra bên, nào là thau, nào là quảng kẽm. Lại lắm ngã sông thuyền dàu chạt nức. Những nhà máy đã gao, ống khói ngất ngờng lung tung, tuôn từng đám khói trắng đất.

Trông thấy cái quang cảnh ấy, ai là không ngưỡng vọng cuộc thành vượng ngày sau, khi mười vạn người bản quốc hiện đương làm việc trong các công-xưởng, các nhà chế tạo ben Máu-quốc đã trở về, đã noi được những cách làm ăn có qui thức ở bên Tây rồi.

Chắc hẳn nhiều những kẻ khổ tìm làm ruộng ấy, khi trở về không làm ruộng nữa. Những kẻ này ra công-nghệ, thì sẽ nên những bậc thợ thầy đã biết qui thức làm ăn, có thể tin cậy được vào đám ấy để gây lấy những đoàn thợ như như, mà làm các nghề đục sắt đồng lau.

Mà những kẻ đã noi tập được những thói làm ăn biết dùng lợi kẻ bề trên ở bên Tây, khi đi đây đâu có muốn yên nghiệp cấy ruộng, nên được những tay xảo-thủ trong nghề phá đất hoang.

Những người ấy được đi sang Đại-Pháp một hồi như thế thì rồi thì tức cũng mở mang ra đôi chút, cũng biết nghĩ được ra một hai điều. Những người ấy đã đi qua chỗ nỏ chỗ kia, đã trông thấy đất Đại-Pháp, đã trông thấy những cách làm ăn to tát bên Đại-Pháp, thì hẳn cũng sẵn lòng muốn đi khai khẩn những đất miền trũng. Và những nơi ấy, bây giờ có được cái lớn thông đống với trung châu, nào là đường sắt, nào là xe hơi, chạy đi chạy lại luôn luôn.

Nhưng mà phải dự phòng, phải tiên liệu từ bây giờ, để mỗi mai các người ấy về tới nơi, thì có đủ những sự ứng đối với các điều cần định mới. Bởi thế quan Toàn-quyền Sarrait có đặt ra một số kiểm sát hành-công và việc khôn xỏ ở bên mình ngài, để luôn luôn theo dõi bản những việc canh-nông, những việc công-nghệ. Một mặt thì xét bản những lệ luật nên đặt ra về nhon-công, như là những thể lệ đăng nhon-công Annam và nhon-công ngoại-quốc. Một mặt thì nghĩ cách khai-khẩn và đi dần lên những miền hoang phế. Sau nữa là lo lắng những cách tìm phương sanh-lý cho kẻ khôn cùng.

(Còn nữa)

HƯƠNG TRUYỀN

(Echos)

Câu 2000 thước bé dài
Nước Tarquie mới, cái 1 cái câu bé dài 2000 thước, bé hơn 42 thước bên này bờ Âu châu qua bên kia bờ A-châu, tại biển học Đat-da-nen.

Kho thuốc súng nổ
Hong-kong - Kho thuốc súng Sut châu nổ, chết nhiều mạng sanh linh.

Tàu nhứt nỏ
Nhứt - Tại vịnh Tokoyama chiếc tàu Kawachi nổ rời lỵ chết hết 500 bé hành.

Á-phiên lấu
Singapore. - Police bắt được một tên Chọc chớ thuốc á phiện lấu 1000 \$ gần trong đây tù.

Làm giấy bạc giả
Singapore. - Police bắt được tại đường Jochal phố n. 479 ha tên Chọc đang làm giấy bạc 10 \$ giả, có hơn 1000 cái.

Ông trừ
Australia. - Chánh phủ bang le mua ông trừ của nước địa ấy có hơn 1000 triệu quan tiền nhà làm.

Án cấp đồ
Bắc-Ninh - Tại chùa Phật hiệu là Văn-Hùng tên Chọc bị bắt với lấu bạc 20 triệu đồng bạc. Quan đang tra vụ này.

Giữa thành Paris gian tế làm nhàn

Hai tên gian Á-lê-mãn chặn xe thơ Huế-kỳ mà đoạt một lấu thơ.

Lên ngay
Lên ngay làm sắp 2 lấu thơ, một ông tên Nam thì ông ta hỏi Nam: không rõ nhà nước sẽ cho bao nhiêu tiền thiệt hại?

- Nếu ông không lo hỏi đó cho kíp Bồ-lu đến phạt tiền và bẫy giờ đây. Còn tiền thiệt hại để chừng rành mới xét đến!

Bắc-kỳ
Số Bách-phán bị những người giúp

việc lấy 3 muôn bạc con rợ và giấy tin... Chưa biết là ai gian? Vài ngày sẽ biết.

Vua Ét-ban-chơn chút nửa phải... nhướng ngoi

Lóng rời trong nước Ét-ban-chơn có... loạn thì vua nhóm các Thần-tử đến mà

Mà trước khi Trâm thờ bệ: Trâm sẽ... chi cho ta tánh hay cái tình r này.

Các quan tước thì làm Bộ thìn nơi... Các

Bối mà tìm đồ xưa... M. Bôn là bác sĩ Âu-ê đi tìm đồ xưa

Có một tên hạc kia ở Huế-kỳ... 2m65 cân rưỡi 160 kilos, đ n đầu quân,

Ông Huỳnh-von là giám-quốc... trước ngày Đại chiến Đức binh

Dân Huế-kỳ rất hào hoa... cùng dân Langsa trong đám giặc này là

Huỳnh-von kỳ... (1) Khi trước dân Huế-kỳ chiến với

Annam phải mua bán... lúa gạo

Bởi các cơ trên đây, những người... Annam có quyền can dự vào việc

Chieta nhà ta mà làm giàu rồi trở... lại khi ta, nghĩ lại càng buồn, cả ba triệu

Lần lần dân Cao-ly xuất dương... qua đó mà hóa dân, lấy đơn ba trong xứ mà

Đến nay thì người nghèo mà... chẳng người giàu. Ai có lúa nhiều

Annam phải mua bán... lúa gạo

Bởi các cơ trên đây, những người... Annam có quyền can dự vào việc

Chieta nhà ta mà làm giàu rồi trở... lại khi ta, nghĩ lại càng buồn, cả ba triệu

Lần lần dân Cao-ly xuất dương... qua đó mà hóa dân, lấy đơn ba trong xứ mà

Đến nay thì người nghèo mà... chẳng người giàu. Ai có lúa nhiều

món mắt bằng hai, bằng ba, bằng... năm. Còn hai năm rồi đây bạc hút,

Người ta bàn vậy cũng nên... cho đi là bạc 2 f. 50, một tạ gạo bán ra 3 \$ 40,

Bạc lên giá cũng xuống giá... làm cho ta mất hết sự lợi, vậy chúng ta

Tại Nam kỳ ai có thiếu đủ... chi bên Langsa thì phải mua mandat, cùng

(1) Để nói lời hết việc... mua lúa bán gạo rồi thì tôi sẽ làm một ít

LAU-CHAU CHIẾN SỰ... (Antoar de la guerre)

Nguyên các cu-lao-tu và... Nhứt-bôn năm đức theo bộ Trưng-quốc

Lần lần dân Cao-ly xuất... dương qua đó mà hóa dân, lấy đơn ba

Đến nay thì người nghèo... mà chẳng người giàu. Ai có lúa nhiều

Annam phải mua bán... lúa gạo

Bởi các cơ trên đây, những người... Annam có quyền can dự vào việc

Chieta nhà ta mà làm giàu... rồi trở lại khi ta, nghĩ lại càng buồn,

Lần lần dân Cao-ly xuất... dương qua đó mà hóa dân, lấy đơn ba

Đến nay thì người nghèo... mà chẳng người giàu. Ai có lúa nhiều

Annam phải mua bán... lúa gạo

Bởi các cơ trên đây, những người... Annam có quyền can dự vào việc

Chieta nhà ta mà làm giàu... rồi trở lại khi ta, nghĩ lại càng buồn,

Lần lần dân Cao-ly xuất... dương qua đó mà hóa dân, lấy đơn ba

Đến nay thì người nghèo... mà chẳng người giàu. Ai có lúa nhiều

Annam phải mua bán... lúa gạo

Bởi các cơ trên đây, những người... Annam có quyền can dự vào việc

những dân lai-cận tại... Nhứt-bôn, Luu-câu, Bải-loan, Lữ-tông,

Người ta bàn vậy cũng... nên cho đi là bạc 2 f. 50, một tạ gạo bán ra 3 \$ 40,

Bạc lên giá cũng xuống... giá làm cho ta mất hết sự lợi, vậy chúng ta

Tại Nam kỳ ai có thiếu... đủ chi bên Langsa thì phải mua mandat, cùng

(1) Để nói lời hết việc... mua lúa bán gạo rồi thì tôi sẽ làm một ít

LAU-CHAU CHIẾN SỰ... (Antoar de la guerre)

Nguyên các cu-lao-tu và... Nhứt-bôn năm đức theo bộ Trưng-quốc

Lần lần dân Cao-ly xuất... dương qua đó mà hóa dân, lấy đơn ba

Đến nay thì người nghèo... mà chẳng người giàu. Ai có lúa nhiều

Annam phải mua bán... lúa gạo

Bởi các cơ trên đây, những người... Annam có quyền can dự vào việc

Chieta nhà ta mà làm giàu... rồi trở lại khi ta, nghĩ lại càng buồn,

Lần lần dân Cao-ly xuất... dương qua đó mà hóa dân, lấy đơn ba

Đến nay thì người nghèo... mà chẳng người giàu. Ai có lúa nhiều

Annam phải mua bán... lúa gạo

Bởi các cơ trên đây, những người... Annam có quyền can dự vào việc

Chieta nhà ta mà làm giàu... rồi trở lại khi ta, nghĩ lại càng buồn,

Lần lần dân Cao-ly xuất... dương qua đó mà hóa dân, lấy đơn ba

Đến nay thì người nghèo... mà chẳng người giàu. Ai có lúa nhiều

Annam phải mua bán... lúa gạo

Bởi các cơ trên đây, những người... Annam có quyền can dự vào việc

hồi trước làm M-ahinh của... hãng A-lê-mang hiệu Spéffel.

Lời từ giá của quan... Nguyên-soái Lombard.

Công lao của quân... lính rất vì rằng sự

Liệt sĩ của quân... lính rất vì rằng sự

Quan Nguyễn-soái... Lombard.

Hôm đầu tháng này... có quan Nguyễn-soái

Đánh số Hồng-thập... nữ.

Giấy số ban định... là mười vạn (100.000) cái.

Quan Nguyễn-soái... Lombard.

Hôm đầu tháng này... có quan Nguyễn-soái

Đánh số Hồng-thập... nữ.

Giấy số ban định... là mười vạn (100.000) cái.

Quan Nguyễn-soái... Lombard.

Hôm đầu tháng này... có quan Nguyễn-soái

Đánh số Hồng-thập... nữ.

Giấy số ban định... là mười vạn (100.000) cái.

Quan Nguyễn-soái... Lombard.

Hôm đầu tháng này... có quan Nguyễn-soái

Đánh số Hồng-thập... nữ.

Giấy số ban định... là mười vạn (100.000) cái.

Quan Nguyễn-soái... Lombard.

THÔNG BÁO

(Informations) BÔNG-DƯƠNG (Indochine française)

Nam-kỳ GIA BẠC VÀ GIÁ LŨA

Giá bạc kho nhà-nước... 4 f. 50 Giá lúa, tạ 68 kil. chợ-lớn... 2 \$ 10

Sài-gòn Vụ quê lâu

Lời khai của thầy... Hồ-văn-Báo.

M. Báo làm việc... tại Bộ Thương-chánh

Khi M. Báo về... rồi thì Tòa đòi người

Sở phi của gia... đạo ông Louvet.

Tòa muốn rờ... ông Louvet hai lần

Báo Impartial... nói rằng: xẹt ra thì

Ông Louvet... lại có kỳ thác

Xét nhà của... M. Auzi tại Long-hải.

Tòa có đay... đưa M. Auzi và M. Bourguignon

Bắt một tên... Khách nữa.

Tên rợ... tên Khách tên Lưu-Bức

Bắt một tên... Khách nữa.

Tên rợ... tên Khách tên Lưu-Bức

Bắt một tên... Khách nữa.

TRẢ TIỀN BẰNG TIMBRES

Trình bày... quyết-báo hay,phm

Những số tiền... trong hai cái mà

Trên đây... quyết-báo hay,phm

B. O.

Seela Boyce, hội viên hội British Patriotic League.

Hội đồng ý phê bình các khoản tiền chi dùng, có việc xê xô, kiểm soát việc phát tiền và việc nộp tiền cho Hội đồng-thập-tự Pháp-Anh.

Giúp kẻ bị lút. - Nghị định quan Toàn quyền ngày 13 Jun 1918 đã cho phép trích 5 kho tiền dự bị xứ Trung-kỳ lấy số vận một đồng để sửa sang những chỗ hư sụp và giúp đỡ cho những người nghèo đói bị thiệt hại về trận lụt trong tháng chạp năm 1917.

Bài hát chúc khánh. - Nhon ngày lễ « Quốc triều kỷ niệm » mừng hai tháng năm « ra rồi, tại trên thuyền lâu của Văn-ban đình thần, có đăng bài hát chúc khánh như sau này:

Rõ ràng quốc chủ kim dai,
Mừng nay an lạc, nhứt ngày gian nan,
Ruvu sen đàng chúc chơn vàng,
Coi ngày kỷ niệm Lao-hoàng năm xưa.

Ngày mừng hai tháng năm, năm Nhâm-thuất,
Ngày là ngày phục quốc hân hoan.
Ngưỡng trông vua đức Thế-tổ Cao-hoàng
Công nghiệp với Võ, Thương đều sánh v.

Kể từ thừ dựng cơ Nguyễn sừ,
Bến Long xuyên lăm chỉ rừ rừ.
Đến Saigon lên chính ngôi vua,
Mối nhất thừ mớ mang từ Bến-Nghé.

Trong quân đả nhiều tay kinh tế,
Ngươi thừ thừ làm kẻ tay chân,
Khi Cần-giơ, khi Phú-Quốc,
Khi Vong-các, khi Qui-nhân,

Thuyền Long Phụng lầy lờng trên mặt bể,
Trọng hai mươi năm, gian nan chỉ xiết kể,
Gió xuàn buồm Thuận, Huế thẳng vào đ.

Giặc này sơn khấp vào bôn đả,
Xuân kinh phứt súng triều đem lái,
Bướng nghiệp phi khai thủy tở tài,
Chánh biến cung phi chiếu thiên thu.

Lịch vô-cương từ ấy chép năm đầu,
Thần thánh kẻ, kim-âu vớng chắc,
Nhìn bờ cõi trong nam ngoài bắc,
An lạc rày chạnh nhớ lúc gian nan.

đàng Long-tế-Quang kéo binh ô-hạp đến mấy chỗ góc khoé mà phân sức địch binh.

Song là Chánh phủ Bắc-kinh từng tiền Quân-phủ, phải đi vay của Nhứt-bôn 6 triệu đồng bạc, hết quá thì chịu đựng được 15 ngày, vì quân phải một tháng tổn tinh là 12 triệu đồng.

Quân sự binh hùng Bắc là người Nhứt tên là Aoki, về đến xứ nơi rằng binh Nam mạnh hơn binh Bắc và luận rằng Binh bắc hề thấy trời mưa thì giương d.

Binh gi đi đánh giặc mà còn sợ cầm. Các Đốc-quan ở hướng Bắc được lệnh đi đánh giặc lại đứ rằng sợ khi mình đi ra, ở nhà người khác giành oai quờn.

Quảng đông nghe tin này đứ sai binh qua lấy Hai-nam và Lôi-châu chặn đường Long tế quan rồi.

điên cuồng cũng còn có chỗ dung thân, từ này sắp tới khởi đi bày ngoài đường cho trẻ chọc phọc khuấy khuấy nữa. Ilé xóm nào lang nào có người điểu thì phải chạy trốn cho quan chủ lính, chủ quận hay, đặng giải đi Biên-bà.

Nên cho con gái học đến mấy tuổi (Jusqu'à quel âge nos filles doivent-elles cesser leurs études)

Tuy là văn-minh đã thâm nhập vào xứ Namkỳ đã được lâu năm mà xem lại còn nhiều nhà hồi còn thủ cựu, cha con, vợ chồng, anh em, bạn bạn còn giữ chũ phong tục Annam. Thoạt nhiên nghe con gái bỏ học thì rằng con gái ông Sừ đã lên trường Saigon, cháu gái bà Ty đã nhập học ở trường, xin má cho con lên đ.

Chàng đồng nghe tin này đứ sai binh qua lấy Hai-nam và Lôi-châu chặn đường Long tế quan rồi.

điên cuồng cũng còn có chỗ dung thân, từ này sắp tới khởi đi bày ngoài đường cho trẻ chọc phọc khuấy khuấy nữa. Ilé xóm nào lang nào có người điểu thì phải chạy trốn cho quan chủ lính, chủ quận hay, đặng giải đi Biên-bà.

Nên cho con gái học đến mấy tuổi (Jusqu'à quel âge nos filles doivent-elles cesser leurs études)

Tuy là văn-minh đã thâm nhập vào xứ Namkỳ đã được lâu năm mà xem lại còn nhiều nhà hồi còn thủ cựu, cha con, vợ chồng, anh em, bạn bạn còn giữ chũ phong tục Annam. Thoạt nhiên nghe con gái bỏ học thì rằng con gái ông Sừ đã lên trường Saigon, cháu gái bà Ty đã nhập học ở trường, xin má cho con lên đ.

Chàng đồng nghe tin này đứ sai binh qua lấy Hai-nam và Lôi-châu chặn đường Long tế quan rồi.

điên cuồng cũng còn có chỗ dung thân, từ này sắp tới khởi đi bày ngoài đường cho trẻ chọc phọc khuấy khuấy nữa. Ilé xóm nào lang nào có người điểu thì phải chạy trốn cho quan chủ lính, chủ quận hay, đặng giải đi Biên-bà.

Nên cho con gái học đến mấy tuổi (Jusqu'à quel âge nos filles doivent-elles cesser leurs études)

Tuy là văn-minh đã thâm nhập vào xứ Namkỳ đã được lâu năm mà xem lại còn nhiều nhà hồi còn thủ cựu, cha con, vợ chồng, anh em, bạn bạn còn giữ chũ phong tục Annam. Thoạt nhiên nghe con gái bỏ học thì rằng con gái ông Sừ đã lên trường Saigon, cháu gái bà Ty đã nhập học ở trường, xin má cho con lên đ.

Chàng đồng nghe tin này đứ sai binh qua lấy Hai-nam và Lôi-châu chặn đường Long tế quan rồi.

điên cuồng cũng còn có chỗ dung thân, từ này sắp tới khởi đi bày ngoài đường cho trẻ chọc phọc khuấy khuấy nữa. Ilé xóm nào lang nào có người điểu thì phải chạy trốn cho quan chủ lính, chủ quận hay, đặng giải đi Biên-bà.

điên cuồng cũng còn có chỗ dung thân, từ này sắp tới khởi đi bày ngoài đường cho trẻ chọc phọc khuấy khuấy nữa. Ilé xóm nào lang nào có người điểu thì phải chạy trốn cho quan chủ lính, chủ quận hay, đặng giải đi Biên-bà.

Nên cho con gái học đến mấy tuổi (Jusqu'à quel âge nos filles doivent-elles cesser leurs études)

Tuy là văn-minh đã thâm nhập vào xứ Namkỳ đã được lâu năm mà xem lại còn nhiều nhà hồi còn thủ cựu, cha con, vợ chồng, anh em, bạn bạn còn giữ chũ phong tục Annam. Thoạt nhiên nghe con gái bỏ học thì rằng con gái ông Sừ đã lên trường Saigon, cháu gái bà Ty đã nhập học ở trường, xin má cho con lên đ.

Chàng đồng nghe tin này đứ sai binh qua lấy Hai-nam và Lôi-châu chặn đường Long tế quan rồi.

điên cuồng cũng còn có chỗ dung thân, từ này sắp tới khởi đi bày ngoài đường cho trẻ chọc phọc khuấy khuấy nữa. Ilé xóm nào lang nào có người điểu thì phải chạy trốn cho quan chủ lính, chủ quận hay, đặng giải đi Biên-bà.

Nên cho con gái học đến mấy tuổi (Jusqu'à quel âge nos filles doivent-elles cesser leurs études)

Tuy là văn-minh đã thâm nhập vào xứ Namkỳ đã được lâu năm mà xem lại còn nhiều nhà hồi còn thủ cựu, cha con, vợ chồng, anh em, bạn bạn còn giữ chũ phong tục Annam. Thoạt nhiên nghe con gái bỏ học thì rằng con gái ông Sừ đã lên trường Saigon, cháu gái bà Ty đã nhập học ở trường, xin má cho con lên đ.

Chàng đồng nghe tin này đứ sai binh qua lấy Hai-nam và Lôi-châu chặn đường Long tế quan rồi.

điên cuồng cũng còn có chỗ dung thân, từ này sắp tới khởi đi bày ngoài đường cho trẻ chọc phọc khuấy khuấy nữa. Ilé xóm nào lang nào có người điểu thì phải chạy trốn cho quan chủ lính, chủ quận hay, đặng giải đi Biên-bà.

CAO-THỜ-HÙNG
TẠP TRỜ
(Variétés)
M. Cadudal đã cầu, hôm 14 juillet này...
Nhà trường diên ở Biênhoa
(L'Asile d'Altiens de Bienhoa)

Thuộc điều hiệu CANON
BAO-XANH
Đã ngon mà lại rẻ tiền



(3) FEUILLETON DU 25 JUILLET 1918
Lương-ngư Đại
(Tiếp theo)
Hô-yên-nguyệt đáp: xin chàng bớt giận, để thiếp tỏ cho chàng rõ, vốn thiếp là ngọc-ư đầu thai, bởi thầy chàng nhứt sanh chánh trực, nên theo chàng bấy lâu...

tin cho quan phủ, định lấy một đén nước đầu, chừng đó tới đến nhà Tuấn-phong rồi sẽ làm cho nó tắt mọi sự trong nhà. Đại nghe, tức thì đem một chiếc phò quan phủ lật đật cho một Tuấn-phu-nhân, thì nội nhà đều vui mừng lo dọn dẹp phòng hué chức. Đến ngày hẹn, Tuấn-phu-nhơn đi với Tuấn-phong đến nhà Ngu-Đại mà nước đầu, Đại ra trước mà nhà rồi trở vào cho Yên-nguyệt, mà lại có sắc buồn (buồn là sự đồng tình Tuấn-phong sẽ phá cái bầu-bưởi). Yên-nguyệt hiểu ý, mới nói rằng: xin lang quán an tâm cho tới đến nhà người trong một lát, đầu kê của em không thành, em nguyện khác xương cứu tuyền mà đợi lang quán.

đám đạo, con chó buồn. Yên-nguyệt nghe lập tức theo thể nữ vào buồng thì trời đã tối.
Một chấp lâu, họ hàng kiều về, Tuấn-phong lập tức trở vào phòng đặng vậy duyên cá nước, vào đến phòng, tay vừa mở cửa buồng mà rằng: mỹ-ân ôi, tay với mỹ-nhân cũng hờn ghen to hồng rùng rùng, nên trong nhà lại có chơi mà gặp của bầu ấy là họ bà sanh trời dánh để, này thành cuộc vợ chồng, ta nguyện một trận mưa cho phi tinh trong đợi. Đoàn Tuấn-phong vén cửa màn thì thấy trên giường một con rắn mông-xà lớn bằng cái ché, nằm khoanh trên giường há miệng ra muốn táp Tuấn-phong Tuấn-phong hoảng hồn là một tiếng rít to ngựa xuống đất mà chét giặc. Tuấn-phu-nhơn cũng nó-tỷ đưng lo đợ, nghe trong tân-phòng có tiếng la, phát nghi liền đi về thì nữ vào phòng thấy con rắn dưới đất mà chét của Hô-yên-Nguyệt ở đầu không thấy, còn trong giường thấy một cái phong thơ, lật-đạt lấy thơ, rồi hỏi gia tiểu bóng Tuấn-phong

đé trên giường, đem lửa lấy bơ, trong một chấp Tuấn-phong tỉnh lại. Tuấn-phu-nhơn đã mừng mà hỏi con Tuấn-phong thuật sao việc mình đã thấy, Tuấn-phu, nhơn nghe càng hoảng kinh, bèn trao cái thơ cho Tuấn-phong, và nói mình đã đọc trên giường. Tuấn-phong lấy thơ mà đọc.
Thơ rằng:
« Thiếp vốn là Tiên-nữ bị đọa, mà kết cau cùng Lương-Ngư-Đại, chớ không có phách chống vợ với người; thiếp cảm ơn người thương, nên tặng phạn liêu hồ nước, để chàng bớt giận, nên lúc này thiếp đem phạn liêu hồ một con rắn làm cho người biết mà sự lấy mình, như con đéo bông chẳng chịu ăn sắn, thì chớ trách thiếp ở đợc. Mày lời này, người hiểu lấy. »
(Còn nữa)
TIỂU-CƯƠNG.

Còn con đẩu nêu chẳng có bị giọng gió, thì đã đưa về nhà chóng, nước trời đã định, nên khiến cho ông cụ phú Hồ-nam chẳng thế lấy sự, lại cũng nhờ trời bảo tổ nên mới có sự động phòng bên đàng gái. Và lại ngày đầu đã ăn năm vôi tên chàng-rẻ già, vì đầu chàng có hàm sự gì, chứ cũng đã già tiếng giao thân, theo lệ: « Nam ông thọ thọ bất thần » mà nay đã ra sự ăn nằm cùng nhau, thì giả con đẩu cho chàng-rẻ già.

Huỳnh chi nằng dàu đã đành mất tên chàng-rẻ già, mới có sự đám cưới, nên chàng phải xử gà đẻ.

Thời ai về nhà này.

Nguyễn-hóa, Etudiant en médecine, Càngan

Phê. — Được, mà sao không dùng bà Mụ động xem có nộ?

L. T. T. V.

Các cái cần nhất mà chẳng ai lo
Người Langsa cũng người các nước ngoài đang đầu tưng kinh thành Saigon là Viên-dông chi Trân-châu (La perle de l'Extrême-Orient). Thuyết là danh bất hư truyền. Vì lối đi chầu lưu từ Singapore, Hong-kong, Xan-xeng, Macao, Ê-mun, Phurô-châu, Thượng-hải, Hoành-lân, thầy thầy đều thua Saigon. Mà Saigon chỉ khác chi Thạch Sùng giàu có, sang cả, tiền bạc xa xỉ như lôm chuỗi mà rọt hơi còn thiếu mẽ-kho. Có lẽ nào các thành phố biển ba đô hội như Saigon mà không có 1 cái cầu tiêu cho khách qua lại đỡ tức, không có 1 cái nhà tắm để cho khách qua lại tẩy trừ, thiết là tệ. Ông nào, thầy nào có vốn nên làm bài việc ấy. Chứ khá gọi là nghề hen, coi đời này nghề nào là nghề hen, phàm hơn bà nghề bảo tùy thân. Hãy mượn một vài căn phố chỗ đô hội mà làm chỗ để ngất cho kê đi đường, chưng diện cho bóng láng huê dạng như bên Âu-châu, lấy tiền mà làm giàu. Nội châu thành Saigon và Chợ-lớn nhiều chỗ đô hội, Police cầm không được tiền ngoài đường, bao nhiêu đồ đi cho chủ có thể lấy bạc ngàn, miền biệt cách rao báo, chưng diện, số công nhai thành số chấp cấp một phần tiền khá trọng. Ấy là nói về cầu tiêu.

Còn nhà tắm thì phải mượn một chỗ cho có sẵn, sự tiện vệ huê thảo sum sê, sắm đủ đồ thể thảo, trong nhà có dọn phòng xấy hồ nước ấm, nước lã, nước lạnh, có sẵn người tắm bóp rửa cho sạch, thì sẽ có khách đến chen chen không lợt. Trong tiệm lại bày cỗ đồ giải lao, trà ngon, rượu quý, bánh trái mỹ miều thì khách sang các nơi nghe đến đến chơi cho biết.

Các ông nên hiệp bốn ra công, quan trên sẽ hết lòng khuyến khích.

Ấy mới là phiên ba, ấy mới là văn vật cho.

Văn Uyên

(Variété littéraire)

Việc hân văn khảo
(Etudes sur la littérature sino-annamite)

Hoài cổ
(Tiếp theo)

Tạo-hóa gây chi cuộc hi trang. Đem nay thắm thoát mấy tin sương? Lối xưa xe ngựa hờn thu thảo. Nền cũ lâu đài bóng tịch-đương. Bá vãn tro gan cùng tuệ nguyệt. Nước còn các mắt với tang-thương. Nghìn năm gương cũ soi kim cổ. Cảnh đây người đây lưỡng đoạn trường.

(Thanh-quan thi tập)
Thất ngôn trang thiên (Cổ thể)

Vinh phong cảnh Vạn-kiếp vô khen cái thú di nhân của đức Trần đại-ương. Trời nam riêng một cõi đình bông. Sơn thủy thiên nhiên cảnh la lung.

Bắc-đầu Nam-tào (1) chia tả hữu, Huyền-dương (2) trảm ngọn đá chong vông. Mấy chòm có thu bông sấm ướn, Một đầy cao phông thế rập-trùng. Bãi nổi sẽ se hình lưới kiến, Nước trong leo leo một dòng sông. Vèo vèo vượn hót trên đầu núi, Lạc đặc hươu ăn dưới rặng thông. Ráng tỏa chiều hôm chim riu rít, Mây tuôn ban sớm khói mít mùng. Phong quan bốn mặt đẹp như vẽ, Một đầy lâu đài cao sát không. Rèm ngọc sáng choang mây núi bắc, Giác hươu bóng lộn sóng triều đông. Đại-vượng khi nhàn rẻ trượng trúc, Theo sau-vai một gã tiểu-dông. Khi đeo bầu rượu qua xóm núi, Lúc-đào cũng đạn bời giữa đồng. Thằng thỉnh cuộc có khi gió mát, Ung dung ngâm vịnh lúc trăng trong. Nghỉ minh tho hứng vui ngày sớm, Ngâm cảnh non sông thỏa tác lòng. Tuổi già, cảnh thú, công danh trọn. Than ôi Đại-vượng thật anh hùng.

(Trích lục trong chuyện Hưng-đạo)

(1) Bắc-đầu Nam-tào đều là tên núi ở đây.
(2) Huyền-dương cũng là tên núi ở đây. Hình như cái đền treo, cho nên gọi là huyền-dương.

Xương-giang yêu-quái
(Viết quái-giở tại thành Xương-giang)

Có một người tên là: Hổ-kỳ-Vong, ở đất Phong-châu. Cốt triều nhà Hồ, đi buôn bán, ở đó nơi thành Xương-giang. Nhơn vì có binh mã bô nhai. Người vô nghề, vô công việc gì đem linh-cửu về xứ mà an táng cho đàng. Bên nhà đưa con gái bé, tên là: Thi-Nghi cho nhà họ Phạm, là nhà buôn-to, giàu lớn. Con gái bé ấy: đã khôn lớn, lai có tư-sắc đẹp-dẽ. Nhà họ Phạm đó, phải lóng má tu-thông với nểng. Người vô lớn, lảm-mô do biết ý rồi; mượn lấy cơ-khắc, kiếm chuyện ti-ê đánh đòn đến thất, đem thầy vùi, giấu một bên góc xóm. Chưng vài tháng về sau, yêu-quái dậy lên, biến ra trăm cách. Hoài cổ khi: giả hình làm đứa con gái bán rượu, hoặc có lúc: giả dạng làm đứa con gái bán rượu. Người nào mà xinh-dẹp (tích-sự) thời phải bị nó dâm, nó giết! Con ai mà có của cải, thì phải bị nó lấy trộm. Đường dài người dâm, thường thường gặp nó, sớm đó, trưa đi. Rồi lấy sự sắc-dục làm giới. — Người trong làng rồi dăng sự quái-giở như vậy, bèn rủ nhau, đào má lên, lấy xương tan nát hết, đem bỏ ra mả sống. Từ đó lần dần bớt khinh rỗi một tí.

Đến đời triều nhà Lê, thâu về một mối. Có một viên quan ở phủ Lương-giang, họ Huỳnh, đi xuống Trường-an lãnh chức. Thuyền đi một bên sông, đương khi ấy, trăng tỏ sao tr, muốn tiếng đều lang-trang vắng-vẽ. Xảy nghe bài lữ bên phía Đông-nam; tiếng than khóc, rên-siết, thường ồ.

Viên-quan ấy liền hỏi ban đời thuyền qua đó, coi cho biết duyên-cớ. Đến nơi, thấy một nàng con gái, tuổi vừa 17, mười 18, lấy tay áo che đố, má/che mặt, đứng có lam nếm, má ngời. Ông Huỳnh cất tiếng hỏi rằng: « Đem khuya như rứa, cơ sao mà than khóc, rên-siết, khiến cho người ta rớt nát lòng, da sát da như rứa hử? »

Nàng con gái ấy, chầu nước mắt rưng rưng thưa rằng: « Thiếp là người ở đất Phong-châu, cha mẹ (thời bị nạn) bị hung bán hàng lụa, bị an-công bắt, bị bắt một giờ thấy hai, hôn chôn sống. Không nếm dòng sông. Duy một mình thiếp, may thoát khỏi miệng hùm, đem mình bán đi, xin ăn trong xóm! Trước trước tôi, người Chủ-phu của tôi, đến đây hát chầu. Nay đây qua chôn cũ: chẳng biết làm sao, má/che mặt suốt thương-xót đến nỗi này! »

Khả tường nói như vậy.
(Bài san xê lữ)
CAO-THIỆN-KHANH, Dakota.

Văn ai
(Oraison Funèbre)

Lời Văn của Lương-khắc-Ninh khốc và than con gái từ trần là chính thất của Trần-quan-Nghiêm cựu trưởng tòa đang buôn bán lớn tại Saigon.

Than ôi!
Gió thổi đả lần,
Mưa tuôn cây ngã.

Máy Tạo-Hóa xem in cuộc giả có có không không.
Đường sanh-linh xét tự hình bóng tiêu tiêu hóa hóa

Ấy vậy mà:
Lâm cha mẹ lúc mất con rớt dạ, hóa khác hóa than,
Phần chông con con lia vợ nát gan, cứ là cư tử?

Nhớ linh cha:
Lúc nhỏ dai trong nhà cha mẹ, con gái ưa hiếu thuận từ hòa.

Đến lớn khôn về cửa người ta, làm vợ mền công ngôn trinh thời.
Tuổi ba bảy xuôn thu sức giỏi, kinh dinh sự nghiệp giữa Saigon.

Sanh bốn hai nam nữ công tron, niệp dệ môn đình nơi Bình-Cách.
Nam Bắc bán hàng đều thích,
Ngoài trong thân thích thầy thương.

Cao một cha em chi chịu linh những,
Cháu khác họ gái trai không học trách.
Đất tôi lý trẻ già đều an trạch, trai kinh gái thương.

Vậy xóm giềng lớn nhỏ thầy khiêm nhường xa trông gần mến.
Còn ôi là còn ôi!
Đau mấy đòng lòng cha lời nhắc đến.
Đức trăm chữ đức mà miệng kể ra!

Tánh nét con một lời nhắc mấy giọt sa,
Công tình trẻ mãi câu than nhĩa máu chảy.

Hỡi ôi!
Đường sống thất xưa nay tuy thường vậy, mà có ngược có xuôi,
Nẻo mất còn sau trước đã quen rồi, nhưng, rắng nhảm rắng sai!

Mất như vậy, người rắng con chẳng phải vì đàng xưa, đàng lập nghiệp và đờng con,

Rủi làm sao trời khiến trẻ không tron, bởi con mạnh, con phước đức, thêm toán cha mẹ,
Chẳng nữ lời phiến trách trơ, buồn tiếc than con nữ bỏ chồng con.
Không đánh tiếng giầu hơn con, thương rầu khốc sao đành lia cha mẹ
Đam trách Thiên công quã tế, lợi baonhiều đánh bức lòng người,
Nên hơn Địa-phù khảy chơi ict chừng mây, nò gò mặt đất.

Thăm thẳm!
Nghê bày chầu khốc la, lòng cha như đao cắt,
Thấy trẻ con rầu tủi, đả mẹ tởm vô,
Thời thời cuộc trôi lam ai sửa lại cho:
Chớ khóc tủi than vâng vì lòng bực,
Chức cho trẻ nghỉ an mỗi giấc:
Cầu hồn con linh hưởng thế diu.

Tỷ nam con vùi về cũng đàng nhiều,
Nhọc chừng đây cha chớ rắng. Di-đạt.

Trà Mộng-tiên có thư thiết mà cũng có thư giả, mua dàu quen đó, đừng lằm. Hả giá 1 \$ 50.

Giá hàng tại chợ Saigon
AI BÁN LÊN SẼ BỊ PHẠT VẠ

HÀNG GÌ	GIÁ kilos	GIÁ món	NỐC HỜ
Híp-léc	0 30		
Phi-lê (trái tháng)	0 80		
Thịt-xúp	0 20		
Đùi bò con	0 90		
Vai và ngực bò con	0 50		
Đùi Trâu	1 50	3 00	
Vai Trâu	0 90		
Sườn Trâu		0 15	
Heo	0 45		
Thỏ	0 80	1 50	
Gà đỏ	0 80	0 50	
Vịt	0 25	0 60	
Bò càu		0 20	
Gà tây		1 50	
Ngỗng		1 40	
Gà sơn		1 00	
Gà thiên		1 50	
Cu		0 50	
Bà-đà			
Cúc			
Le-le		0 12	
Mô-nhúc		0 20	
Trứng gà	0 20		
Khoai tây	0 25		
Củ củ	0 15	0 20	
Hành củ	0 45		
Đậu trắng			
Đậu thơm		0 05	
Xoài (12)		0 50	
Mãng (12)		0 05	
Cam			
Xe			
Xa li			

Rượu TONI-KOLA SECRETAT là rượu rất bổ hơn các thứ rượu khác, bổ nước da vào thì thành thể rượu rất vè sạch.

Chỉ bán bán NỮ THIÊN MINH MỘT LỖ
TONI KOLA
Minh hãng DENIS frères từ mã thôi.

Nhà DENIS frères tại Saigon rao riêng cho các bạn hàng rằng: Các thứ rượu khác của hãng rất kỳ sang. Hàng sáng láng, gọt bổn gia và nấu rượu chớ không nhĩa là phải có xin thì đàng.

DICTIONNAIRE
FRANÇAIS - ANNAMITE - CHINOIS

PHÁP - VIỆT - HÁN - TỰ VI
PAR
G. Ch. Tranchanin, publiciste.
(Do trong các từ điển Tây, Nam và Tàu, đơn sơ)
Bản quyền thuộc về trước giả, xin chớ phạm, cũng đừng sao lục

A (tiếp theo) Số 14

Ab Absurdo ca. Y theo cách vô lý.
Abus n. m. Sự dùng quá lễ (nong dung), n. phẩm, phóng tu; *L'abus des livres tue la santé et la modestie des femmes* = Sự dùng sách quá lễ *dâm dâm* làm hại thân thể và tánh hạnh đờn bà.
Abuser v. a. Gạt găm (khi): *Abuser quelqu'un par de fausses promesses* = Dùng lời dối mà gạt người. Dùng trái lễ: *Celui qui abuse de tout s'expose à ne pouvoir rien* = Người nào mà dùng bất cứ cách chi của trái lễ thì mọi ngày kia sẽ không được cái gì nữa.
S'abuser v. pron. Kêu nhảm (lự kh).
Abuseur n. m. Người nói nhảm, người có tánh hay gạt thien ha (khôa hoặc chi nhon).
Abusif adj. Trái phép, trái tục lệ (quá độ). *Un être bon en soi ne peut être abusif* = Một người hiền lương không hề trái tục lệ, không hề quá độ.
Accabler v. a. Lăm chon phỉn muộn: *Le ciel est ouvert à l'homme accablé d'ingratitude* = Thiên đàng mở rộng cho người bị sự lạc bèo mà phỉn muộn. Đánh năng nề: *Le peuple que l'on accable d'impôts, finira par n'en plus payer* = Dân mà bị nhà nước đánh thuế nặng nề, thì chắc cuộc sống không còn.
S'accabler v. pron. Bân: S'accabler.
Accalmie n. f. Đông gió tanh một lúc (phong bế một lúc), buồn bán ế ăm một lúc (trong nhữg nhiet thời bất chẵn). *Vân nước suy vì quốc vận suy ọi.*
Accapement n. m. Sự mua giành vừa đàng bán mất trong lúc cơ cần (lũg đoạn, sang mồi).
Accaparer v. a. Mua giành về vừa đàng bán mất.
Accapareur, euse n. Người mua giành (lũg đoạn nhon, sang mồi nhon).
Accéder v. n. Chiu (đoán hứa).
Accélérateur, trice n. Kề giục thúc (thôi tốc giã).
Accélération n. f. Sự giục thúc (bức tục, tốc tục).
Accéléré, e adj. Hối (thôi cấp).
Accélérer v. a. Giục thúc (thôi tốc).
Accense n. f. Cửa thuộc về: *Ce pré est une accense de ma ferme* = Cánh rẫy này thuộc về nhà vườn tôi.

TÌNH THƯƠNG MẾN NGƯỜI ANNAM Ở PHÁP VÈ

(L'Indochine reconnaissante)
Tờ châu-tri quan Toàn-quyển Albert Sarraut gởi cho các quan Thủ-ibert coi Đổng-dương.

(Tiếp theo)
B. Hạng mắc bệnh chữa được. — Cứ lệ thì hạng này cho vào chữa tại các phòng chữa bệnh tại tỉnh thì cho về cũng được. Trong khi ấy, quan thủ-hiến các tỉnh lại phải trông nom những người ấy trong khi nằm dưỡng bệnh, mà khi ở nhà chữa bệnh ra, nếu còn phải thuốc men gì thì các quan lại phải thông-tư đề trông nom cho những người ấy. Nếu họ lại có công-trang như cũ được thì phải trông nom cho họ cũng như những hạng công-trang kia, thì thức sẽ chỉ dân xã này.

C. Hạng mắc bệnh chữa được, tán tạt, cắt chơn, cắt tay, bệnh kinh-niên. — Những người tán tạt, bệnh cắt chơn, cắt tay, thì phải tùy theo nặng nhẹ và tùy theo gia-sản mà cho vào nhà thương hoặc cho về nhà. Khi cho về thì phải cho họ tiền cấp mỗi tháng, nhiều ít bao nhiêu, các quan sẽ định theo lệ châu-tri của tôi số 11 H. C. ngày 20 octobre 1917, về việc cấp tiền giúp đỡ những tinh-tập có hoặc những người đốn-xử đã tinh-nguyên đáng riêng vào việc binh mà phải thất việc vì yếu nhược không đáng đợ việc binh nữa, mà lại không có tiền hưu-thải và tiền lương-thải.

Về những người cut chơn, cut tay thì tôi nói qua để các quan biết rằng số Chánh Y-viên sẽ trông nom riêng về việc dạy cho những người ấy « cách-thức làm ăn », sau này tôi sẽ cho các quan biết thế-thứ thế nào.

Cần về phần những người mắc bệnh kinh-niên, như là những người ho-lao, mà mắc bệnh ấy nhiều lắm, thì các quan sẽ định hoặc cho vào nhà-thương hoặc cho về quê quán tùy theo nặng nhẹ và tùy theo gia-sản từ người.

Bất bình tất minh

« Hoàn khai ngôn lộ »

Bây lâu tôi hằng thấy các trang tài đức và các bậc cao minh có lòng rộng rãi đem hết cái sở kiến, sở học ra mà khuyến khích quốc dân ta hãy rằng đua chen với nhau trong cuộc thương trường được có tranh mới lợi quyền với khách-tri ; chứ để noi theo thú què, sảng giả, vô bần, lối làm, giải năng, đăm mura, lấy theo cái tổ nghiệp mà làm ăn, thì cá nước Nam ta không có thế nào mở mang cho kịp chúng. Đã vậy thì chớ, mà cái công gian nằng cho thăm da, nằm thì ấy cũng chẳng thấy lợi là bao nhiêu, chung cuộc phải rồi cũng đổ trước về cho khách-thương thầu đoạt. Lại nghĩ lúc này người Annam ta như ở Pháp-quốc day dỗ mở mang thì hóa đã nhiều ; chẳng những mở thì đàng mà thôi, lại hãy còn ném mũi văn-minh cũng biết thú. Nếu quốc-dân ta chẳng có ý muốn mở cuộc kinh-thương thì thôi, bằng có bày ra ắt là người mình giúp mình rất mạnh.

Bởi đó cho nên các trang học thức, không thạo nghề nông, nghe những lời công luận trong các báo chương thì cố ý vui mừng, kêu đầu này, rú đầu nọ, đầu cột với nhau, đầu vốn kẻ ít, người nhiều mà khởi cuộc khai thương. Cũng đã có năm mươi nơi xop xuống, sinh lên, nay nôi, mai chìm, thì cũng tại làm nghề chữ đổng bảo tương hệ. Bởi có làm sao ? Ấy là tại quốc-dân ta hãy còn eru lòng đố kỵ. Nếu chẳng có gây cuộc buôn bán ra thì gọi Annam ta không biết nhục ; bằng có lập ra rồi thì lại

kiếm đều xiêng tạc, kể chế thế này, người chế thế khác, đời chơn đến các tiệm khách trú ma giao thông, lại còn thêm vạch nêo như nên được cho phân tâm chúng tộc. Nhơn đó cho nên quốc-dân ta tuy đã chịu tiếng mở mang, chớ xét cho kỹ, nghĩ cho xa, chính thiệt chưa toàn danh giá.

Vấn tôi là người cơ-lữ, từng làm khách gian-hỗ, bằng đủ lịch sáu Châu, đã mắt thấy nhiều nơi, cũng vì vậy mà hóa ra cuộc kinh thương của quốc-dân ta như bánh vẽ. Cho nên trong lòng âm ỉ, xúi cuộc bất bình, thì mới viết nhật-trị mà phân phiến đùm cho đổng chương. Nếu có ai gọi rằng tôi nói dối, khéo kiếm chuyện đặt đều, thì tôi dẫn nói đây một ít điều về sự mắt thấy tai nghe cho chư quan-tử lộc-châu tương lâm.

Tôi chẳng phải bức giao du bốn biển, cũng là trang kỷ tích năm hồ thì mặc lòng, song cách chẳng bao lâu tôi cũng châu lưu, nay ngu tình này, mai trú quận kia, tôi thấy các nơi cũng Annam ta lập tiệm : kẻ đổng giầy, người bán vải, phường trừ hóa phố buôn hàng, xem qua tiệm lập rõ ràng, nhắm lại đủ đồ thập vật ; dọn chỗ ăn ngồi thứ lớp, dóm vô nhà huê lệ rất xinh ; tuyền người tiếp khách thanh bại, ngộ chiêu thương cả đẹp ; tiếng bài bụi vui vẻ, lời mời thỉnh lễ nghi, giá trẻ chẳng khinh khi, sang lên không hạn bạc. Mà tôi thấy Annam ta kể lui, người tới, cứ chen vào tiệm Chêc làm quen, chỉ như người ăn học cũng làm lúc đôi phen là lại lòng chẳng biết mến yêu người đồng loại.

Xin chư tôn nghĩ lại đó mà coi : những kẻ đốc tình thương mại, trước khi lập tiệm thì tra nghĩ có một cách lập ra đặng mà mình mua bán với mình, cho nên trong thiệp thỉnh, bài thỉnh, đều có niệm câu : *mình giúp lấy mình cho mau thành tựu.*

Theo ý ai thời thì không dám quyết chớ còn đó theo cái trí ngu của tôi, tôi tưởng : nếu tôi chẳng được thiệp thỉnh của các chủ tiệm Annam ta gởi đến thì thôi, bằng có được rồi, thì tôi không có lòng tâm nào mà làm tại nơi, mà điếc cho đặng. Vì đầu tôi có đôi nghĩ nói cũng sảng lòng, còn như ăn học có thông thì tôi chẳng hề quên nghĩa thương thân, tương ái. Vấn tôi thấy nhiều người làm thái, khéo đổng lòng cực chẳng đã mới bỏ moi, thật tôi chẳng phải biện vì tôi, xin người một nước thương nhau cho trọn.

Hỡi ơi ! Câu thế thái còn đương điên đảo, chữ đồng bào khó mở phanh phui, cuộc bán buôn như thế lối thời, thì cũng tại như thế này một. Nếu kẻ văn học mà không làm gương cho người đốt, người đốt đầu có chi muốn học đời, cuộc lý tài may rui để mà coi, e cho thế chung vô hạnh phúc.

Thì rằng :
Đồng tình tương ứng, khi tương câu,
Có biết tình đời ở tại đâu ?
May rui khôn tương của mang văn,
Nên hư khó rỏ việc cơ câu,
Vua nhơn ít kẻ làm nhơn tron,
Giúp nghĩa không người mến, nghĩa sâu,
Như vậy hãy còn nhiều hầu bạc,
Tốt thành kẻ trí tướng to an.

Tước nguyên, TRẦN-THU-THANH.
XIN SỬA LẠI
Trong kỷ nhật-trị số 539, cái bài Nông-cổ-thiệt-luận, có in sai bài chữ *chàng thêm*, hai chữ ấy xin được lại *chàng thêm* mới nhằm theo lối đặt để.

TỰ DO DIỄN ĐĂNG

(Tribune libre)

Bản-quản mở ra mục này để mỗi kỳ lục trong bài của khán-quan gởi tới, bài nào hay hoặc biết-kiến mà đặng vào cho chư đổng-bảo nghị luận, trước là thêm thú vị, sau thì đa các bậc nho văn vì có đều hay ý lạ muốn tỏ cho đổng bảo xem biết.

Song phẩm những lời đặng ở mục này, trách nhiệm đã có người ký tên Bản-quản không đợ đến.

Kỷ giữ M. Lê-vân-Bừu, maire de Binh-lê Cánh-thờ

Tôi thấy trong báo L.T.T.V. ngày 13 Junig 1918, có bài « Lâm phải nên khen », tôi đọc từ đầu chí cuối mới biết là của ông làm ra được nêu gương thanh liêm của M. Tuyết-hữu mà ông nói đó : « trước cho khán quan rõ, sau qui thầy các trường có gương phải mà bớt việc dùng lễ vật vô cơ của học trò. »

Tôi đọc tới câu này dường như thấy một niềm mộng mi.

Thứ xưa nhân này, ai ai cũng gọi ty giáo-huấn là ty thanh liêm hơn hết ; theo lương tâm tôi xét thì quá thật như lời. Còn ông, sao ông rõ qui thầy các trường dùng lễ vật vô cơ của học trò mà biểu bớt việc ấy ??? Biểu bớt ; sao không biểu dứt tuyệt ? Còn lễ vật vô cơ của học trò, là lễ vật chi ? Tế ra thuở nay mấy thầy giáo đàng những của lễ vô cơ, bây giờ ông nói ra, chỉ cho khỏi mặt thầy bị tội như người mua của giã kia vậy.

Ấy chớ sở kiến của ông về đầu, xin hãy giải phân cho rõ ràng : chớ ông nói không căn cứ, lấy câu « bớt việc dùng lễ vật vô cơ » mà vu sự xấu cho qui thầy các trường trước mắt khán quan trong Lục-tỉnh, lại làm hư danh thanh liêm của ty giáo-huấn thuở giờ, đanh ấy ngân vàng khó chước, thì ông là một người độc ác xiết bao !

(Chàng phải tôi có anh em chi làm thầy giáo mà phòng toan binh vực ; binh thực sự bất bình nên mới thốt ra, đều phải quấy có gương đượ trí xét soi trường tận.

Tôi trót mang ơn nặng của ông giáo hóa cho nên người, nay biết rằng ít đại khôn, lễ nghĩa, biết làm làm giúp nước, trí dân ; vì thấy lời xúc phạm liên cang đến ông, há chẳng vạch lễ thẳng ngay cho kẻ sơ ý khỏi làm khỏi sai ?

Dẫu ông có riêng hơn chi ai đi nữa, cũng phải nói rõ ràng phân biệt, lẽ đầu buồng tiếng mở hồ, không ngần không đậy ?

Huống chi là qui thầy các trường, có ông lớn, người nhỏ, tinh lại số học trò cũng hiểm trang danh vọng, sao ông dám nói can như thế, xó bỏ hết các trường, không sợ lời cùng thầy và mich bụng trời vậy ông ?

NGUYỄN-VĂN-NGỌC.
Hương-trưởng, (Cánh-thờ).

Có một người viết thơ đáp từ cho thầy xã mà ký tên giả nên Tề-quan không chịu ấn hành.
L. T. T. V.

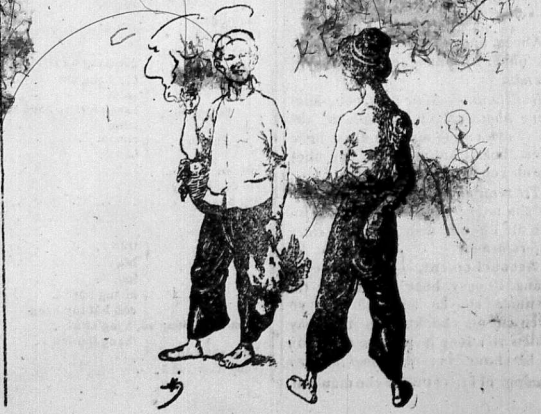
Nguyễn-Phủ-Chánh-Sát-Tiên-sanh kí-tiên nhà-giám

Tôi nghe qui-báo N. C. M. Đ. số 46, có bài hữu-thí-vô-chung của ngài làm mà hiệu-luận với ông Mông-Trần-lão Tiên-sanh, thì lời ẩn nói tuy là cau như vậy, song cũng chẳng khỏi mắc sán-si với người, mà quên những ghê-chốc trong miệng ! Nền mới tự-phụ tự-đắc mà rằng : chớ bảo-quan là chớ ngôn-luận tự-do, mỗi người đều được đảm chớ kiến-thức của mình ra mà nghị-luận noi báo-chương mà phụ-tích cho nhau, thấy chớ phải thì khen nhau, bằng thấy chớ lầm, thì sửa nhau. Và còn có câu như vậy nữa, e những người vì chúng ta đây, toàn là người soạn báo quốc-âm, miễn là viết tiếng An-nam cho khỏi sai thì thôi.

Bầm Tiên-sanh, vì mấy lời ngài đã tự-đắc mà day như vậy, nên hậu-sanh phải thừa lệnh mà chỉ ra những ghê-chốc ở trong da ngài nó mới phát hiện cho ngài kiến-thức, kéo ngài lầm lo cho người mà quên chớ mình.

Xin ngài hãy nghe nè, vì hôm qua đây, tôi nhơn dịp thừa-nhàn, sang nhà bạn hữu mà chơi, mà không

— Anh Ba ! anh hui thuốc điều hiệu "DOLLAR", đó phải không ?
— Phải, chủ tao ưa nó lắm... mà tao cũng ưa nó vậy !



gặp bạn, nên tôi ngồi không cũng buồn y, tôi lại thấy sản có mấy cuốn Nhạc-Phi mới bán, bèn cầm lên xem cho biết sức. Ai mà để, xem chưa mấy hồi, đã thấy chỗ sai rất bộn nên nay gặp dịp ngài dạy như vậy, thì phải vì chỗ đồng-bang cùng vàng-lĩnh mà từ giáo mới đời chớ.

Thư vậy cho thầy ông Nhạc là tên chi? Mà ngài cho tên riêng là Châu Đổng vậy ngài và tôi thấy chữ đó cũng như cũ đặng, mà ngặt có một phết vai, sao ngài lại bỏ nét mà nói tránh là Châu-Đông đi vậy.

Còn chữ Linh-Tử là nghĩa gì? Mà ngài hiểu là mình xưng con, ấy là hai.

Còn câu chi mà ngài dịch là Thăng-lông ồm cọt đá, thì bộ Tinh-trung không có chính thị tem quốc Tào-Phi kều Tào-vậy, cứu-gian Anh-Bổ gọi anh-nào?

Ồ! Tiên-sanh ơi, mấy cái ghê trong mình như vậy rất nhiều, nó chớ cho đúng môn đức, thì nó phát hiện đặng đả n. s. sao Tiên-sanh không ngứa hây cọt tự đắc mà rằng: Xưa nay ngài vẫn ước lên trong thâm, nay gặp dịp thì ngài cũng vờ tay mà chớ từ giáo.

Ấy vậy Tiên-sanh sẵn có lòng chớ, đây Tiên-sanh cũng phải há miệng mà từ-giáo. Xin ngài hãy nghe, và chữ mà tôn thầy của ông Nhạc đó, thì chữ đổng có một phết vai kều là chữ thông, ỹ vậy gọi là Châu-Thông, kêu vậy thì mới phải là học trò của Không-phu-Tử.

Còn chữ Linh-tử, thì trong sách giải rằng: Xưng như chi tử: viết Linh-Tử, nghĩa là: mình gọi con của người là chữ Linh-Tử, chớ không phải gọi con mình là Linh-Tử.

Còn trong truyện, thì có câu Thanh-Đĩnh bảo thạch-trụ, chớ không có câu bích-lông bảo thạch-trụ bao giờ, mà Tiên-sanh dịch là thăng-lông ồm cọt đá thì sai rồi lắm lắm đó, và bích-lông là Thăng-lông, còn Thanh-đĩnh là chườn chườn, mà truyện nói Thanh-đĩnh bảo thạch-trụ, sao ngài lại dịch là thăng-lông ồm cọt đá, nếu dịch như vậy, thì là làm một mà hóa ra sai hai đó chăng?

Bởi sự ngẫu nhiên, vàng lĩnh ngài mà từ-giáo, thế chi cho khỏi ngại nói Tiên-sanh rằng: thời lòng vạch vít, mà chẳng biết ngài có giận cùng chăng? Chớ Tiên-sanh trong mấy lời từ giáo này, đầu cho Không-thiên-Liền, Tô-thúc Bi có tội mep giá hãm, cũng khó mà chạy chớ.

NGUYỄN KIẾN-TỨC.

LƯƠNG PHƯƠNG CHỈ NAM

(Guide la médecine pratique)

Abcès, nốt có mủ, vẫn có nhiều thứ nốt: Nốt nóng nốt lạnh nốt lâu năm

Bệnh tánh. — Nhức nhối, nóng-hầm trong nốt, rần óc, nóng-lạnh, rồi đỏ rần và cương mủ. Mủ chảy hoặc ngoài, hoặc trong, một đó khi nốt thành bọc (L'abcès senkylose).

Tri bệnh pháp. — Như nốt nhỏ thì phá miệng và nặn mủ, còn to thì cho đĩa lú mủ mau rồi tìm ether chloroformé.

Accouchement, — đẻ, đúng chín tháng, 10 ngày, hoặc là 288 ngày thì tự nhiên chuyển bụng rồi đẻ, vô miên cưỡng, chớ khá cái trời bày nhiều việc lộng hiểm, giục thục, ấy là bất-chước lộng-nhơn; lột miên-trợ trưởng, nh. c. chun lưa cho mau lón.

Bà mụ vẫn là kẻ tiếp sanh, giúp mình đẻ, chớ không phải cái trời được.

Acné, — Sây càn, bời tán dịch nóng sanh ra, có thứ nóng, nhưc như phồng lửa, có thứ mọc lõm-dóm có chòm, có thứ hoa thì, lần lần sanh mủ, hay mọc trên mặt, dưới cằm, tại cổ. Tại trong mình nhiệt.

Tri bệnh pháp. — Hay cử ới và đồ nóng, ăn canh rau, dùng để cho bôn huất và dùng cho lạnh chon. Uống thuốc mỡ, dùng savon, dùng lưu hoàng tủa-rữa, thoa.

Adénite, — Hạch háng, tại trụ-trụ, dưới choin nhâm cái gan nó đổng mà sưng lên háng, hoặc máu hư; có lúc lấy lát mà bết, có khi sưng đỏ làm độc, làm mủ. Có khi mọc tại nách và hàm dưới, tại nhườn.

Tri bệnh pháp. — Hoặc hấp, hoặc phá miệng phứ uống thuốc lương bô, uống dầu gan cá morue.

DUNG-Y.

BÁC HỌC

(Science naturelle)

Nước ngọt

(Eau potable)

Tội nghiệp cho nhà dân ở các tỉnh Lục-châu mà gần biển như Gò công, Bểntre, Bắclieu, Sóc-trăng, Rạch-giá, Hải-tiễn, trong mùa mưa thì không nổi, vì nhà nòn cũng có lu, hồ, thùng, lon, mái mà hứng nước, nhưng mà nước nhà là thì rất độc, còn nước nhà ngói tuy sạch hơn mặt tỉnh,

ERRATA

Trong tuần rồi có câu chữ như sai: a gia a ông, chớ không phải a có a gia.

Trong bài Đại-việt-Tập-chi N. 5 có chữ sai xin đọc action d'éclair chớ không phải d'achat.

THƯƠNG TRƯỜNG

Giá các thứ hàng hóa xuất cảng

TÊN CÁC THỨ HÀNG	BỀ HOÀNH VÀ TRƯỜNG		GIÁ THƯỚC CHƯƠN	
	CÂY CỬA CHƯƠN	GỖ SỨC	GIÁ CÂY	GIÁ GỖ SỨC KHÔNG VỐ
Cây để làm bàn, ghế, cật nhà v. v.	Sao	033x033	25.00	25.00
	Cám-xe	"	32.00	18.50
	Đầu thông	"	"	"
	Trắc	"	"	"

LOẠI CÂY TRÁM	BỀ TRƯỜNG	BỀ HOÀNH	TỜ 100	GIÁ
Cây công	1=50	Từ 0=10 đến 0=12	100	5\$
	2 00	"	100	7
	2 50	"	100	9
	3 00	"	100	11
	3 50	"	100	14
	4 00	"	100	18
	5 00	"	100	25

CÁC THỨ SẢN	CÁN TÀ	GIÁ BẠC
Củi ló	Thước chươn	1 50 tới 2 00
Cây tràm 0=45 tới 0=50	một tạ	2.00
Cây để nhuộm	"	2.50
Gạch trần	"	1.50
Gạch Bắc-kỳ	một muôn	85.00
Gạch Hồng-mao	một ngàn	130.90
Gạch xi-măng	một trăm	150.00
Đầu khâu	đặc hạng nhất	6.50
Cao-su	đặc hạng nhì	9.50
	có lỗ	6.50
	hạng nhất và hạng nhì	60 kil. 4
	rừng	"
	sunam	"
	Lào	"
Vôi bột	"	0.95
Vôi cục Bắc-kỳ	100 kil.	1.35
Sáp ong	60 kil. 4	70 > 85
Hèo sống	100 kil.	27 > 33
Dừa khô	68 kil.	6 > 7
	"	7 > 9
Sừng	"	27 > 29
	hải	26 > 28
	hải	47 > 48
Bông	không hội	60 kil. 400
	còn hội tùy hạng.	63 > 420
Tôm khô không vỏ	hạng nhất	60 > 400
	hạng thường	25 > 35
Tôm khô còn vỏ	68 kil.	20 > 25
Vàng như: số 1	60 > 400	140 > 1.50
	số 2.	100 > 120

MÙA MĂNG

năm 1918

Năm nay coi thế phong vũ bất điều, chúng ta đã qua tháng Juillet rồi mà hướng đông Nam-kỳ là Saigon, Chợ-lớn, Biên hòa, Thủ-đầu-một, Tây-ninh, mưa gió lòi thối, mà mông bị hại ít nhiều, chưa rõ trong các tỉnh hướng Tây mưa gió thế nào. Cái xin chớ phụ diện tư ở cho tế quán rõ, đặng thông tin cho Lục-châu tương. Tế qua nhân dịp xin cũng chớ phụ diện tư ở luôn cho rõ ý mỗi ông sẽ trường về học thức nào, hoặc thông thạo về môn nào, đặng đem vào bản danh như sau đây:

- M. X. lo luân Pháp về-sanh;
- M. Y. lo luân Pháp làm ruộng;
- M. J. lo luân Pháp buôn bán;
- M. A. lo luân Cánh-tri, văn văn.

Nếu mà chớ phụ-diện chẳng phụ lời tế quán xã, thì tế quán lấy làm hữu hạnh, chớ trong Tế quán được thờ của 20 vị phụ diện rồi, sắp đặt đầu đờ hoàn tất có tế mỗi tuần xuất bản hai kỳ, mà giá báo cũng y như cựu lệ, thì tế-quán sẽ viết thơ riêng cho từ vị Phụ-diện mà luân bản lại hai đặng, ngay mỗi đờ trong trang cho chú công hàng mới đời, đầu có phải có cung tạn tự cũng chẳng từ lao khổ? Nhơn dịp Tế-quán giới lời tế ơn chớ phụ-diện bả lâu có lòng trợ lực cùng Tế-quán, xin mỗi ông một tháng 1 bả, 2 bả thì thiệt là ơn nặng.

CAO-THO-HONG.

Maison Quang-Huy

32, Rue Amiral Courbet Saigon

Trà Mộng-Tiên hạ giá 1\$ 50

mà hiệu trà tiệm Quang-huy khác, không giống hiệu trà tiệm Chệt.

Trà Huế tinh anh (hạ giá):

- Thứ thượng hạng, một yến . . . 2\$00
- Thứ nhứt hạng, một yến . . . 1 20
- Thứ nhì hạng, một yến . . . 1 00
- Trà Ninh thái 0 60
- " ướp sen 0 40

Trà hiệu Trung quốc, 4 lạng. 0 60

Dù Dames bán Tây mới qua.

Các thứ mực đỏ mau, giá rẻ.

Mua lú sắt cũ.

Đèn đá Nickel 7 00

Đèn dầu lửa pha đặng Nickel . . . 8 00

Thuốc điều hiệu GLOBE

Hút không hề khô cổ



Có một mình hãng Dentis Frères trả thuốc này mà thôi.

A. FRASSÈTO

Géomètre civil. — 108 B' Charner Saigon

LEVÉ DE PLANS-EXPERTISES

On demande de bons piqueurs

Bons appointements

THUỐC LÁ VĂN RỒI HIỆU JOB

là một hiệu thuốc tốt nhất. Những người ghiền thuốc mà muốn giữ vệ-sanh, khỏi hư phổi, không rạo cổ họng, thì nên dùng thuốc hiệu này...

THẬT GIẤY VĂN THUỐC LÁ-HIỆU

JOB

ĐƯỢC BAN HỒI HIỆU... và được cấp hiệu-chức ban thưởng...

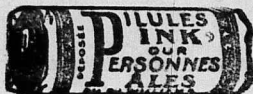
Của ông Jean BARDOU chế ra, hiệu mẫu đã ký tại Tòa-án... BOY LANDRY... Hoàn-kiểm ngay góc Dừa Ha-nội.

Ái là chàng biết Giấy văn thuốc là JOB, là hiệu giấy tốt nhất Giấy chấy được hết không có tàn...

Xưa nay kẻ đã hàng nghìn người làm mao giấy JOB, vì giấy JOB là giấy tốt nhất trong thế-giới...

VỆ HÚT THUỐC HIỆU JOB

là bảo thủ sức khỏe và lợi là rành môi thuốc ngon.



HOÀI DƯƠNG BỊNH

Muốn trừ cái bệnh hoài dương thì phải lựa thứ thuốc bổ huyết bổ cân mà uống mới đặng.

Trong cái bệnh hoài dương này có nhiều cơ, một là não-cân có bệnh, hai là cốt chủy suy khuyết.

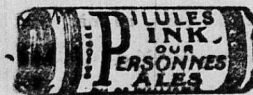
Tuy Pilules Pink tách được minh liệt như vậy mặc lòng, chớ kỳ trung hiệu hầu, uống nó vào vô hại.

PILULES PINK

(Bổ hoàn linh đơn)

Trong các tiem thuốc có bán, có trẻ tiem thuốc của ông de MARI et LAURENS Pharmacie de Normale, Saigoa.

Mỗi hộp giá là 3 quan 50, 6 hộp 17 quan 50.



TRẠI THỢ-MỘC CHẠM VÀ CẦN

Michel NGUYỄN-HIỆP-HÒA

Tại chợ Lai thiên, đường Abattoir.

Trại tôi dùng toàn cầm-lai, trấu, gỗ đóng các món theo kiểu kim thời.

Tủ áo, tủ rượu, tủ thờ cần hay chạm vàng ba, hai, một, vân vân.

LỜI RAO

CÁN Lục-Tình-Tân-Văn. Ngạc-hợp 1916 thiết kỹ 0 \$ 20 (không phải 0 \$ 40).



Đẹp lại nước Langon. Dùng sữa thượng hạng trong bình thủy, vân vân.

như sữa tươi sạch. Bò xứ Normand tự thảo này có danh, sanh sáng sữa thượng hạng và qui hơn trong cả hoàn cầu.



Thuốc này rất o, mà lại chắc, đẹp cho người biết hút thuốc đàng.

Xin bài kiểu từ hãng Berthet, Charrière và Công ty.

HỆ THỬ RỒI THÌ RA NÓ HOÀN HỒN. BẠC XANH - Hút nó chẳng hề khổ gì, mới thơm lâu cho khảm cả con người.

TABACS et CIGARETTES JEAN BASTOS. 烟絲以及烟枝. Illustration of a man with a horse and a woman.

HÀNG BÁN RƯỢU HIỆU DENIS FRÈRES

LẬP RA TỪ NĂM 1862 NHÀ NGÃNH TẠI HAIPHONG, BORDEAUX, SAIGON, HANOI

Hàng DENIS FRÈRES trừ savon hiệu « Bonne Mère » là thứ sa-hon tốt hơn hết các thứ khác.

Còn ai ưa dùng thứ rượu bổ, thường gọi là Quinquina thì hãy mua thứ rượu sau này:

Một là « Toni Kola Seerestat ». Hai là: Saint Raphaël Ducos.

Hàng này cũng có bán từ sắc tốt và chắc lắm, hiệu là từ « Dubois Oudin ».

Còn ai hay hút thuốc Cigares thì mua thứ Cigares El Conde thì là sẽ ưa nó vì giá đã rẻ mà lại mùi nó ngon ngọt nữa.

Hàng này có bán đủ thứ rượu tốt xin kể sau này: Rượu chắt trắng và chắt đỏ trong thùng và chẻc ra ve.

Rượu Champagnes; Ve Clicquot-Ponsardin. Roederer. Moët et Chandon.

Rượu Tisane de Champagnesupérieure: E. et S. Perrier. Rượu Tisane extra: Marquis de Bergey.

Hàng này cũng có bán thuốc gói và thuốc vân rỏi hiệu Le Globe và giấy hút thuốc kêu là « Nil » có thứ rượu kêu là: vieille Eau-de-vie Dejean, Rhum Negrita.

Liqueurs và cognacs Marie Brizard, và Roger. Bière Gruber và Bière Lorraine. Rượu Madère, Malaga và Muscat de Frontignan Rivoire.

Có bán máy viết hiệu Remington và các thứ đồ phụ tùng.

Cũng có trữ các thứ hộp quẹt Đồng-Dương, và ngoài Bền-thủy, gần Amiam và ông quẹt Hãnô (Tanjin) nữa.

Ái muốn hỏi giá thì viết thư như vậy.

Maison DENIS FRÈRES, SAIGON

ĐƯỢC BAN HỒI HIỆU... và được cấp hiệu-chức ban thưởng...

CÓ MỘT NHÀ NÀY CÓ QUYỀN

THAY MẶT CHO NHÀ ĐỐC SÚNG VÀ LÀN XE MÁY

TẠI THÀNH St-Étienne

Mà thôi

Mons F. MICHEL, CAFFORT Successeur ở đường Cathat số 36. CƠ BÀN SÚNG đủ thứ và đủ kiểu. B. THUỐC, ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ và đồ NÚ-TRANG. Bỏ đã tốt lại giá rẻ.

-Huy Saigon

Giá 1 \$ 50

Chức.

Giá 2 \$ 00

Giá 1 \$ 20

Giá 1 \$ 00

Giá 0 \$ 60

Giá 0 \$ 40

Giá 0 \$ 60

Giá 7 \$ 00

Giá 8 \$ 00

GLOBE

Frères trẻ

ETO

Charner Saigon

PERTISES

is piqueurs

ments

TÔI KHÔNG ĐÓI BỤNG!

Ấy là câu thường thien ha hàng ngày nói trong lúc gần ngủ bàn mà dùng bát thức ăn đàng bở đường khi-lực mình đã hao tổn trong cơn làm lụng.

Trong lúc nóng nực

Nếu Chú-tôn muốn ăn nóng lúc bực thường thì chớ khà dùng những rượu khàt wj, đon ra giá dôi aperitifs frélates) và có nhiều khi tuy dái tên rất hót mỹ chớ kỹ trạng một đôi khi lòn hai, đầu đau cũng có bản thì rượu ấy, hề thường nóng nó thì lần lần rượu ấy làm tiêu tan niềm dích (ta manqueuse) trong bao tử rồi lần lần nó làm cho mình thực bất trí kỳ vị.

Vi sao vậy?

Trước một khắc đồng hồ khi ngồi bàn mà dùng cơm thì chớ nên uống thì rượu gì hời, cơ ứng:

MỘT LY BÉ

RƯỢU

QUINA GENTIANE

Là thứ rượu của các thầy tu dùng San-Paolo (Espagne) dái, xứ ấy là xứ nóng nực, cũng như xứ Đông-dương ta đây Rượu này làm bằng các thứ thảo mộc tinh ba rất có danh tên thuốc là

QUINQUINA và GENTIANE

Mà các thầy tu ấy dùng cốt đường bal-hà mà yếm vị dùng làm cho dễ uống, mùi lại thanh thoả, dân cho ai mà hay kện lưa cũng chẳng chê dảng.

Phải nài

nơi tiệm mình mua cái hiệu dán trên ve như vậy:

Nhà MAZET

đường Paul Blanchy, môn bài số 10, Saigon, rồi nóng thử mà coi, thiệt quả như lời tôi nói chẳng sai.

Có bán trong các tiệm hàng-xén

RƯỢU THUỐC HIỆU LÀ

QUINA GENTIANE

Các Tu-siêng Saint-Paul bảo ché. Là một thứ rượu bở làm cho con người dảng trường thọ. Những người nào muốn dảng trường thọ và chống khi nào nương mang bình hoàn cỏi, thì phải dùng thứ rượu Quina Gentiane này mỗi ngày 7 ly trước khi ăn cơm. Thứ rượu bở này bao ché đã dảng hơn 650 năm rồi bởi tu ông Dom Manoel là thầy tu tại l'abbaye de san-Paolo viện. Trong cả hoàn đởu đều dảng nó và các danh sĩ dảng nó mà cho bình dưỡng. Nhất là các sĩ nóng nực thì hay dảng nó. Có bán trong các tiệm hàng-xén.

ATELIER de GRAVURE sur MÉTAUX & MARBRES



En Tous Genres Prix Modérés
Kính trình chư quý vị tôi có lập TIỆM KHÁC CON DẦU ĐỒNG và MÚ THUNG (TIMBRES CHUVE ET CAOUTCHOUC) bằng đồng, chạm mỹ bia để cầm thạch, đá mã (pierres tombales), có đủ thứ con dấu lý, gọi khách muốn dùng kiểu nào xin gửi thơ cho tôi thì tôi sẽ gửi catalogue cho coi vớ y kiểu nào thì tôi sẽ làm làm cho vớ y và tính giá, thiệt rẻ, tôi rất dỏi ơn vô cùng.
NGUYỄN-CHÍ-HÒA
GRAVEUR
42, Rue Amiral-Dupré. — SAIGON

HÃY HỎI THỨ HỘP QUÉT HIỆU NÀY



LÀ THỨ TỐT HƠN CÁC THỨ KHÁC

Nhà Lefranc và Công-ty ở PARIS
LÀM MÀU VERNIS VÀ MỰC IN
Hàng DENIS FRÈRES,
một mình đại lý
cả Đông-dương

PHẢI DÙNG THUỐC BỔ VÀ TRỊ ĐAM
THIỆT HIỆU LÀ
ELIXIR TONIQUE ANTICLAIREUX
Của ông lương-y GUILLET
Từ tám mươi năm nay thuốc ELIXIR có chế đưng của quan lương-y GUILLET lấy làm thần hiệu trong những bệnh HU PHE, đau trong TÍ VỊ, đau nơi TRÁI TIM, ĐAU GAN, ĐAU MINH, RẾT VỎ DA, hoặc CHỚ: NƯỚC, BÌNH KIẾT, BÌNH HO ĐAI, BÌNH CUM, GHÈ CHỐC NGOÀI DA và bình có TRÙNG LÁI TRONG BỤNG.
Ấy là một thứ THUỐC XỔ rất tiền và rất hiệu nghiệm làm cho HUYẾT RA TINH KHIẾT. Những bình gốc bởi ĐAM hay là MẬT phải ra thì uống nó hay lắm.
Bất kì thuốc trị đám nào mà không có dấu ký tên PAUL GAGE thì chớ dùng
LẠI CÓ MỘT THỨ THUỐC HOÀN XỔ
nữ cũng rất trong thì Elixir Tonique Anticlaireux của quan lương-y GUILLET
Chớ quên chớ quên thuốc này là nhà: PAUL GAGE FILS, anh út hàng vào nhà y sanh, đường GRENELLE St GERMAIN môn bài số 3, ở thị xã thành PARIS.
VỀ TRƯỚC CÁC DƯỢC PHƯƠNG ĐỀU CÓ BÁN

KHOAN CHẤT THỦY
(Nước suối kim thạch)
VICHY
PHÁP-QUỐC-TUYÊN
VICHY CÉLESTINS
Có bán nguyên ve | Trị bệnh đau Thận, bình đau bụng-màng, bình Phóng - và nước bở. | Thạch-lâm-bình (Ké) — Bùn nước suối lúi-lúi.
VICHY GRANDE-GRILLE | Trị bệnh đau gan và bình đám.
VICHY HOPITAL | trị bệnh thương tí, trường nhĩm. | Máy cai chống đỡ giá mạp, khi mà phải cai chớ chống đỡ nước nào mình muốn dảng.
VICHY-ÉTAT BIỂU TẾ
SEL VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối tí mà ra. — Có hộp và có ve.
PASTILLES VICHY-ÉTAT | chữa khi ăn cơm rồi uống chừng 2. 3 | môn thì dễ tiêu hóa.
COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT | dảng đở cho mình dọng nước ngọt | (môi-khi-chết).

QUẠT MÁY DẦU HỒI HIỆU JOST

Dùng dầu hồi đốt đèn cho máy chạy trong 30 Giờ
tốn có **MỘT LITRE** thôi.

Thứ quạt **« LE REX »**
bê dứng 1 = 15
Giá là 68 \$ 00

Vấn QUẠT MÁY này hiện ra làm rất đẹp con mắt, đá chạc, rẻ mà lại tiền dảng vô cùng.

Thứ quạt **« L'OURAGAN »**
bê dứng: 1 = 35
Giá là 100 \$ 00

Viết thơ mà hỏi sách vở và kiểu và giá cả tại: **Hàng BERTHET, CHARRIÈRE và CÔNG-TY,** đường Kinh-lập, môn bài số 68, SAIGON.

Le Directeur-Gérant : F.-H. SCHNEIDER
Certifié l'insertion.
Saigon, le 19

Vu pour légalisation de la signature
de M.
Saigon, le 19
Le Maire de la Ville de Saigon

Saigon — Imp F.-H. SCHNEIDER
Certifié le tirage à l'échelle
engouanté sa! saigon le 26. 7. 19

bằng không, ai có cho mình vay một mình thì mất của phải chịu.

2o Phạt bị Gintzburger một ngàn đồng bạc và cũng bị vĩnh bất tự dụng (không cho nhỡ án treo);

3o Phạt thay thông Lê-vân-Phát, một năm tù, bốn trăm đồng bạc và cũng vĩnh bất tự dụng, (không cho nhỡ án treo);

4o Phạt Nguyễn-Vân-Tê kêu là Xà-Tê một ngàn đồng bạc và cũng vĩnh bất tự dụng, (không cho nhỡ án treo).

Số bạc 2.400 đồng của vợ chồng Gintzburger gửi cho ông nột Aymard đố đóng bạc va.

Còn năm người sau này đặng tha bổng là :

- 1o Nguyễn-thị-Nữ, Cánhtho
- 2o Nguyễn-đăng-Giỏi, »
- 3o Lê-vân-Nguyệt, »
- 4o Cai (ông Phạm-trung-Tiểu, Mĩtho
- 5o Phó-tông Nguyễn-ngọc-Thiếu, »

Khi đó ăn rồi, quan đống-ly phân dụ bốn người bị án đặng hay : chiếu theo luật, thì

các người bị án tại tòa Đại hình đặng phép kêu oan về tòa Tam-pháp bên Tây (Pouvoir en Cassation). nôi ba ngày trọn (trois jours francs) sau ngày đoc án. Bằng thời mất phép kêu oan.

Linh Sơn-đám dân chính người xuống trả lại trong khám lớn, kể có giấy quan Chưởng-ly dạy tha ra lập lúc tám người, là ba người bị án phạt và cũng năm người đặng tha không. Tám người ấy do hành lý, từ giả khám mà đi ra, vui mừng hơn hử, có lương bằng cổ hũu đon nước tại cửa khám, khi ấy gần hai giờ khuya.

Duy có thầy Phất, bị án một năm tù, phải ở lại trong khám mà thôi.

Nghề nói các người bị án có kêu oan về tòa Tam-pháp chờ đặng phán này, thì sẽ dạy tòa Đại-hình, Saigon xử lại một phen nữa, mà phảico các quan ăn mới lo xử lại, chớ các quan ăn cũ xử vụ này rồi, thì không có phép mà xử lại.

T. V.

ông trạng tài hởi tỏ quán làm lễ vĩnh qui.

Vua lại dạy cất một đội quân đi đưa hai ông trạng, về quê nhà, có ngựa voi, có nhạc chấp trời, thiết là công trạng. Hễ đi tới đâu thì các làng các làng đều ra chực đón chào mừng kính lắm.

Khi về đến chỗ nhân rùn, những kẻ khi trước đã khinh dể hai anh em hẳn vì ấy nay lại phụ lo cuộc hoan nghinh, còn các phủ huyện đều lo áp các cuộc đon dẹp ăn chơi cho đủ 3 bữa.

Khi các ngày vui chơi qua rồi, bà mẹ của hai ông trạng thêm suy rằng: "Gái buổi mà vợ chồng mình tăng cừ nào cha mẹ, họ hàng, nào bạn hữu, chẳng ai thêm ngó đến mình. Nhờ lên rừng giặt củi về bán lấy tiền đó hồ khẩu, còn ban đêm thì họ canh giữ nghiêm ngặt, nếu vi phép thì họ đánh như chết như sống. Tuiệt số phận mình xưa thật là gian nan biết bao, ngày nay con mình đặng phước sang cả, thì họ làm họ mặt phải mà họ đố."

"Quả là con người ta ở đời hay nịnh, tánh tình xấu xa.

"Tôi sẽ báo hai đứa con tôi rằng hồi trước ai từ về với mình thì nay mình từ về với, còn ai bạc với mình thì mình báo thù đừng dung, phải kiếm thế hại nó chết cho rành."

Chẳng may, hai ông trạng đây là thân tiên trời sai giảng thế mà thường cái đức của đong họ hai ông trạng, mà vì người mẹ ước đều bất nghĩ ấy, thì hai ông trạng chết liền, rồi hai ông hiện về cho mẹ hay rằng: Hoàng-thiên thấy mẹ có lòng sầu đố nên phạt mẹ như vậy đó.

Đến sau, bà tánh có lập ra 2 miếu thờ hai ông trạng nguyên tại Thành-dầu.

Từ ấy hai cái miếu linh lắm.

Dầu xử ấy ai đi qua ngạn đó đều nhớ câu làm lành gặp lành làm dữ gặp dữ. Bởi đó từ xưa đến nay có nhiều quan cai trị xử ấy ở ăn ngon đức luôn.

(Còn nữa)

NHAN ĐAM

(Propos oisif)

Đức trọng qui thân kinh.

Lúc tôi mới đến Vien-lien, người lạ cảnh, cách lạ người, chả biết mà tự hi, nên một hôm kia, thầy hàng rạ chửi rạng mới mượn cánh tinh mà thường nguyệt.

Hết đại-lộ, mới bước qua tiểu-lộ (ấy là làng Annam) thầy thiên hạ rần rần rờ rờ, dường thế có cuộc chi vui lắm, nên tôi cũng ròi gót theo sau, đến nơi chả chi là vui biết bao điều là thú, kia là nam thanh nữ tú, ng là chầu-ôn lên đống. Cõi thầy cũng là ghé, phước hoá mình n o c e, Chùa-Ôn ta, tay cầm dao cắt lờn ta lứa, cho bá tánh bình an sức khoẻ.

Một chấp lâu cho tên lính sơn-đám bước tới, thầy thiên hạ đong đảo bên hồi rằng: cách xỉ xa, lập cho chầu-ôn ta đực mình lột không mà bảm rạng: chào ông. Nín cười không đặng, tôi đến lấy tay che miệng mà cười thầm, hèn trở về, nghi không ra cổ, nên mới xuống bái, xin qui ông hiện dùm.

TIẾC - ƯƠNG

Maison Quang-Huy

32, Rue Amiral Courbet Saigon

Có bán trà **MỘNG TIÊN** (1) bô Á-phước hay lắm, có muốn người bô đực rỏi :

- 1\$ 60 1 hộp

Trà Huế tinh anh (hạ giá):

- Thứ thượng hạng, một yến... 2500
- Thứ nhì hạng, một yến... 1 20
- Thứ nhĩ hạng, một yến... 1 00
- Trà Ninh thất... 0 60
- ... ướp sen... 0 40

Trà hieu Trung-quốc, 4 hương, 0 60

Dù Dames Bến Tây mới qua.

Các thứ mực đỏ màu, giá rẻ.

Mua từ sắt cũ.

- Đen đá Nickel... 7 00
- Đen đầu lửa toạ đặng Nickel... 8 00

(1) Thứ thiệt nhất, thứ giá rẻ, hãy coi chừng cho lắm !!

Thuốc hiệu GLOBE

Hút không hề khô cổ



Phân phối bởi **Denis Frères** (thuốc này mà thôi)

Tại nhà in ông F. B. SCHNEIDER
7, Boulevard Nordom. — SAIGON

NAM VIỆT SỮ KỲ, chữ Langsa ba quyển.

- 1o Sơ khai nước Anam.
- 2o Đời nhà Ngô tới Nguyễn.
- 3o Đời Nguyễn tới Đại-pháp.

Giá mỗi cuốn... 0 35
Tiền gởi... 0 04

TỰ DO DIỄN ĐANG

(Tribune libre)

Bản-quản mở ra mục này để mỗi kỳ lục trong bài của khán-quan gởi lời, bài nào hay hoặc biết-kiến mà đàng vào cho chư đòng-báo nghĩ luận, trước là thêm thú vị, sau phỉ dả các bậc nhơn văn vì có đều hay ý là muốn tổ cho đòng báo xem biết.

Song phẩm những lời đàng ở mục này, trách nhiệm đã có người kỳ tên Bản-quan không dự đến.

Cái mở vô tình

Dịp tòa Đại-hình xử vụ vợ chồng M. Gintzburger cựu Biện-ly Cánhtho, **Mông-Huê-Lâu** nghi vi từ sáu mươi năm nay nhà nước Langsa chiếm trị, phíp Công-Binh chưa hề nghiêm đên thế, mới đien trạng-gáo ra quốc-âm mong truyền cho đên chôn sản đả thú qoc, cón cư nhâm huýt, rỏ sự công-chánh kéo làm trưởng như xưa « da kim ngân phá luật lệ » cũng là « lý bất cập thế » và trạng ứng âm-dự M.Sarraut với các quan tể-đình chánh trực vô tư, chẳng đẽ, xuất bản và xong cuốn thơ tr. thoát đáu quan đion-phòng số Mặt-thăm vàng lịch quan Biện-ly Saigon, tới nhà-in M. J. Viêt cần ngiên vô tiền bôn thảo. Đòi M. J. Viêt tới hỏi mới lẽ, rồi lập vi-băng phước hãm lên quan Biện-ly.

Từ đây, ấy cũng đời lòng người ái dục kỳ sanh, ở dục kỳ tử, khiến nên tiếng đồn náo ức, rả g: « **Mông Huê-Lâu đã bị giam cầm** » Có kẻ làm văn-lê, ra cẩu đoi, mà chực đừ cho vira lòng, quên phước chữ Bô vi thi tổ sư.

Ngày 9 Juillet, thế sự đời xử; chiếu theo Code de la Presse, buoc J. Viêt phạm luật ban hành ngày 29 Juillet 1881, đếu thứ 7 và thứ 9, phạt J. Viêt 25 quan tiền và.

Sàng đây tôi chiệt điều luật này ra, cho t ông bạn đong ngh ếp người chưa hiểu xem cho rườg, kẻo mà, có kẻ nghe sấm nỏ chiếp là trời sắp !!

Luật 29 Juillet 1881

Art. 7 — Avant la publication de tout journal ou écrit périodique, il sera fait, au Parquet du Procureur de la République, une déclaration contenant :

- 1o le titre du journal ou écrit périodique et son mode de publication ;
- 2o Le nom et la demeure du géant

Chuyện đời xưa anam

(Contes et Légendes annamites)

Đời nhà Lê vua Hồng-đức, cai trị, có hai anh em thuộc nhà Nguyễn, cư ngụ ở trạm Thành-dầu, huyện Kỳ-anh tỉnh Nghệ-an, con nhà nghèo khổ, người cha và người mẹ hay lên rừng đốn củi đem về bán mỗi ngày được đôi ba tiền, lấy đó mà nuôi hai đứa con và cho ăn đi học.

3o L'indication de l'imprimerie où il doit être imprimé.

Toute mutation dans les conditions ci-dessus énumérées sera déclarée dans les cinq jours qui suivront.

Art. 9 — En cas de contravention aux dispositions prescrites par les art. 6, 7, 8, le propriétaire, le gérant ou a défaut l'imprimeur, seront punis d'une amende de cinquante francs à cinq cents francs etc.

Điều thứ 7 — Trước khi xuất bản một tờ Nhật-Báo hoặc báo chí cơ bap, phải khai tại phòng quan Biện-ly. Trong khai phải hời:

- 1o — Hiều báo hoặc hiệu bôn xuất có hạn ấy và cách xuất bản thế nào;
- 2o — Tên họ và chỗ ở của người hành quyền vi chủ.

3o — Chỉ hiệu nhà in nào lãnh in. Sau có đời đời đoi trong ba đếu kể trên đây, nột trong năm ngày phải khai cho quan biết.

Điều thứ chín — Bằng phạm phước đã buoc trong mây điều thứ 6, 7, 8, thì người chủ hoặc người thế hành, làm chủ hay là không có chủ cũng là không có người thế hành làm chủ, thì người chủ phải bị phạt và từ 50 quan tới 500 quan.

Bởi tòa gọi mây cuốn của Mông-Huê-Lâu xuất bản có hạn rườg từ đên thế, không có lời khai nơi quan Biện-ly, nên nhậm đếu luật thứ 7 đố.

Nhưng đời Tòa không trừ cứ chủ nhà-in là J. Viêt mà phạt và.

Như vậy đó, người ghét miên thá Mông-Huê-Lâu chết, đon đái, chửng đừ có chịu mình **Cái-mở vô tình** này.

MỘT NGÀY

Nho-gia cho, là thừa hoàn (tiếng cọng M. H. L.

Trong làng ấy người ta hay khi thi kẻ nghe, mà nhứt là mang chữ bần cùng mà còn bị tội với làng xóm thì chắc là chết mà thôi.

Khi hai anh em khôn lớn lên thì ra kinh mà vào khoa thi. Cả hai đếu được chiếm bạng vàng, lãnh chức trạng nguyên là chức it ai đực làm.

Vua nghe đặng, thì mừng rỡ lắm vì thấy trong nước có người tài ba đươn, ấy, nên vua cho cả hai

THẤT THI BÁT MANG

(Sept cadavres et huit morts) LÝ-ĐÔNG-ĐINH phiên dịch.

(Tiếp theo)

Hà-thị bèn nói với em chửng rằng: " Từ ngày tôi đung anh có đên qua ngạn đó đếu chi với lý, mà sao gọi chửng không làm tại thì tôi cũng bắt từ này về sau không thêm ỏi gì hết. Vợ đứ thì bị đực đứ, vợ thứ ba là Phan-thị đứ đứ đứ. Đây chửng anh đã bị chửng nó thứ phứ mà thuốc lu gi rỏi, nên nói lời phải không nghe, ấy vậy, chi em ta phải kiếm thế mà giải mà cho anh. Song lý không rỏ giải chửng đực chửng, ấy là :

Phật lực bất phò vô nghĩa hớn,
Thần minh nan hóa nạn lương nhơn

Tả đien nôi: « Một năm dài đặng đặng công lao biết mấy, nay lúa gôn no bở, chửng tại cát, ức lằm bá oit » Nói rồi khóc rồng.

Làng-mâu lòng chửng nhữn bên phứ ứ rằng: « Mây cứ việc đi về, đờ bả lình cho, không lể tao đẽ mây đoi.

Từ đố đến sau mây người coi ruộng đên

Trong tiem thuốc Pharmacie. Mọi hợp c...

Trại tới các môn t...

Bản Ban an...

Bản Ban an...

Bản Ban an...

viết.

Tổ An, t...

ba, hai, m...

Cứi đàng...

Cứi tại n...

Trại tới các môn t...

Bản Ban an...

Bản Ban an...

Bản Ban an...

viết.

Tổ An, t...

ba, hai, m...

Cứi đàng...

Cứi tại n...

THUỐC LÁ VẦN RỜI HIỆU JOB

là một hiệu thuốc tốt nhất. Những người ghiền thuốc mà muốn giữ vệ-sanh, khỏi hư phổi, không ráo cổ họng, thì nên dùng thuốc hiệu này thôi. Vì thuốc này có các quan chuyên-môn thì ở ở những đại-học đường ra, đứng đóc-biên việc chế thuốc. Duy chỉ có thuốc hiệu này vẫn bằng giấy JOB thật hiệu, thì không hiệu thuốc nào bằng hiệu này cả.

THẬT GIẤY VẦN THUỐC LÁ-HIỆU

JOB

ĐƯỢC BÀNH NGƯỜI HANG và được cấp Huân chương Brevet de Invention Paris năm 1889 và 1900

ĐƯỢC BÀNH NGƯỜI HANG và được cấp Huân chương Brevet de Invention Paris năm 1889 và 1900

Cửa ông Jean BARDOU chế ra, hiệu mẫu đã ký tại Tòa-án Nay con trai ông ấy là ông Pierre BARDOU nối nghiệp Hiệu giấy này đã được 450 cái Mè-day, 119 cái bằng vàng, 136 cái bằng Danh-dự. 65 lần được đánh Ngôi-hạng Chủ lãnh trưng lán là: Ở Toulouse, B4 de Strasbourg, số 72-74 Paris, Rue Béranger, số 21. J.Z., Paulhac BOY LANDRY Số 19 đường Bonnard, Saigon. Lãnh trưng bán tại Đổng-dương là ông HOÀN-KIỆM ngay gốc Dừa Ha-nội).

Ai là chẳng biết Giấy văn thuốc là JOB, là hiệu giấy tốt nhất Giấy cháy được hết không có tàn giấy thật nhỏ thơm, mà chế theo phép vệ-sanh rất cần mật. Xưa nay kể đã hàng nghìn người làm mạo giấy JOB, vì giấy JOB là giấy tốt nhất trong thế-giới, nhưng bản-hiệu đã thừa các tòa-án, đã nghĩ xử trọng phạt các nhà làm mạo rồi. VẬY HÚT THUỐC HIỆU JOB là bảo thủ sức khỏe và lợi là rành một thuốc ngon.



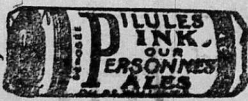
CHU' HU' BÁ TÒN

Dầu bôi bình hoa mà hu mà tên hoặc bôi có khác mà liệt mà ráo, thì cũng một cách trị mà thôi. Máu hu gàu hoặc thì phải dùng vì thuốc bổ huyết bổ cân mà trị mới hết bình. Khi mình mua thuốc Pilules Pink mà uống thì chẳng những là đã bình mà lại vì tiền tiền. Và lại thiên hạ người ta đã uống dầu bình thiên số rồi, nay mình uống cũng sẽ chắc lành mạnh. Chớ như mình mua thuốc giả mà uống, thì bình đã chẳng lành, mà phải mất tiền, tiền hết thì còn lấy làm bảm tặc. Thuốc hoàn Pilules Pink trị bệnh như trở tay, vì nó đã trị được bình hàng... vàng-lai, vàng-vàng ủa ủa v. v. cũng là các bệnh liệt như thế này bệnh sơ sơ mà trị như thần. Và lại thuốc này để uống có tiền mà mau lành bình.

PILULES PINK

(Bổ hoàn linh đơn)

Trong các liêm thuốc có bán, có trị tiếm thuốc của ông de MARI et LAURENS Pharmacie de Normale, Saigon. Mỗi hộp giá là 3 quan 50; 6 hộp 17 quan 50.



TRẠI THỢ-MỘC CHẠM VÀ CÂN Michel NGUYỄN-HIỆP-HÒA

Tại chợ Lái-thiền, đường Albattoir. Trại tôi dùng toàn cặm-lai, trái, gỗ đóng các món theo kiểu kim thời. mắc cặm-thạch, thành cặm hay không mắc gỗ liền bốn kiểu. mắc cặm-thạch, thành cặm hay không mắc gỗ liền, bốn trụ, một trụ. Bán lâu 12 trụ, bán rượu, bán Salon, bán viết. Tủ áo, tủ rượu, tủ thờ cặm hay chạm vàng bạc, hai, một, vàn vàn. Quý ông muốn đặt xin ghi lên hay đến tại nhà tôi lựa mua đồ có sẵn.

LỜI RAO

UAN Lục-Tính-Tân-Văn. Ngộ-hạp 1916 thiết giá 0 \$ 20 (không phải 0 \$ 40). 2° Tiên-cán-báo-hậu thứ 8. 0 30 3° Tuổi Lục-vân-Tiên... 0 30



Thứ rượu này hay bị nguyên khi. Trừ hàn nhiệt. Thêm sức cho trai tráng. Đỡ ông và đỡ nhà. Lành cho thiếu trẻ ngũ tạng lục phủ thanh. Giúp cho mau có con. Cách đơn rượu thuốc này nó làm cho trở nên một món thuốc nhưt hạng, tuy có dùng Quinquina làm cốt màc dầu, chớ rượu này là một món khác. Uống nó rất thanh tao, sau thấy hiệu nghiệm hơn các thứ thuốc khác.

KHÁ KỶ

Muốn cho khỏi làm lạc mà thiết phải cho chủ qui khách thì bằng Dubonnet Vero cho ai này hiệu rằng: Rượu hiệu Dubonnet Vero là rượu bổ người khi, có dùng hiệu Quinquina làm cốt mà Hãng này mất các đơn hiệu tại Nam-ky, và Bắc-ky, Trung-ky và Cao-mai là Hãng BERTHET, CHARRIÈRE và CÔNG-TY đường Kinh-lập, môn bài số 68, SAIGON



Hãng BERTHET, CHARRIÈRE và CÔNG-TY mở vào số bán ở đường Kinh lập môn bài số 68, SAIGON

HÀNG BÁN RƯỢU HIỆU DENIS FRÈRES

LẬP RA TỪ NĂM 1862 NHÀ NGÀNH TẠI HAIPHONG, BORDEAUX, SAIGON, HANOI

Hàng DENIS FRÈRES trừ savon hiệu « Bonne Mère » là thứ sa-bon tốt hơn hết các thứ khác. Còn ai ưa dùng thứ rượu bổ, thường gọi là Quinquina thì hãy mua thứ rượu sau này: Một là « Toni Kola Seerestat ». Hai là: Saint Raphaël Ducois. Hàng này cũng có bán tử sắc tốt và chắc lành, hiệu là từ « Dubois Oudin ». Còn ai hay hút thuốc Cigares thì mua thứ Cigares El Conde thì là sẽ ưa nó vì giá đã rẻ mà lại mùi nó ngon ngọt nữa. Hàng này có bán đủ thứ rượu tốt xin kể sau này: Rượu chắt trắng và chắt đỏ trong thùng và chiếc ra ve. Rượu Champagnes: Vve Chequot-Ponsardin. Roederer. Moët et Chandon. Rượu Tisane de Champagnesupérieure: E. et S. Perrier. Rượu Tisane extra: Marquis de Bergey. Hàng này cũng có bán thuốc gói và thuốc vắn rời hiệu Le Globe và giấy hút thuốc kêu là « Nil » có thứ rượu kêu là « vieille Eau-de-vie Dejean, Rhum Negrita. Liqueurs và cognacs Marie Brizard, và Roger. Bière Gruber và Bière Lorraine. Rượu Madère, Malaga và Muscat de Frontignan Rivoire. Có bán máy viết hiệu Remington và các thứ đồ phụ tùng. Cũng có trừ các thứ hộp quẹt Đổng-Dương, và ngoài Bến-thủy, gần Annam và ông quet Hanoi (Tonkin) nữa. Ai muốn hỏi giá thì viết thư như vậy. Maison DENIS FRÈRES, SAIGON

CÓ MỘT MINH NHÀ NÀY CÓ QUYỀN THAY MẶT CHO NHÀ ĐỨC SÙNG VÀ LÀN XE MÁY

TẠI THÀNH St-Étienne Mà thôi Có Bán SÙNG cả thứ và đủ kiểu. BI, THUỐC, ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ và cả NỮ-TRANG. ĐỒ ĐÀ ĐỒ LẠI GIÁ RẺ. Quý-Châu muốn mua vật chi thì xin ghi thư như vậy: M. F. MICHEL, GAFFORT Successeur, 26 rue Central. - SAIGON.

A. FRASSÈTO
 Géomètre civil. — 108 B^e Charner Saigon
 LEVÉ DE PLANS-EXPERTISES
 On demande de bons piqueurs
 Bons appointements

THUỐC HAY
 (Le meilleur des médicaments)



Nếu cha-tôn đau đi vị, ăn không được tiêu, trong bao tử hay bao bot khó chịu, biếng ăn thì cha-tôn hãy mua rượu Quina Gentiane mà uống một ly nhỏ trước bữa cơm, rồi sau bữa cơm uống một ly nữa.
 Rượu này có bán trong các tiệm hàng-xả.

Lời tự thuật của một người đi du lịch
 (Récit d'un touriste)

Trong buổi tối đi du lịch xưa này sang xưa kia tôi hay xài thuốc điếu không biết bao nhiêu mà kể.
 Tôi hút điếu thuốc bán các nơi, duy có thuốc điếu Cigarette Diva thiết ngon hơn hết, hút xò không khó cổ và khỏi sanh bình hoạn, vì thuốc này không có nhựa như các thuốc kia, khỏi nó thơm tho và dịu lừ.
 Có bán trong các tiệm bán đồ tạp vật (épicerie) và trong các quán café.

CÓ MỘT THỨ NÀY MÀ THÔI
 (Il n'y a que lui)



Có một thứ rượu Rhum mana này hay trừ bệnh, nóng lạnh hay làm cho đi vị, tiêu tán hay trừ bệnh yếu nhược và thiên thời. Rượu này rất đại danh, thiên hạ rất chuộng và lại tốt hơn các thứ rượu Rhum khác.
 Hãy coi cho kỹ kẻo làm thứ giả và phải nài cho phải cái vé có dán nhãn vàng như hình kiểu đính một bên đây.
 Có bán tại các tiệm bán đồ tạp vật

ATELIER de GRAVURE sur MÉTAUX & MARBRES
 En Tous Genres
 Prix Modérés
 NG. CHI-HOÀ
 GRAVEUR
 12, Rue Amiral-Dupré. — SAIGON

HÃY HỒI THỨ HỘP QUET
 HIỆU NÀY



LÀ THỨ TỐT HƠN CÁC THỨ KHÁC

Rượu TONI-KOLA SECRESTAT là rượu rất bổ hơn các thứ rượu khác, bổ nước đá vào thì thành thứ rượu rất bổ sanh.
 Hãy đi bán hữu thiết mình một ly
TONI KOLA
 Minh hãng DENIS frères trữ má thoi.
 Nhà DENIS frères tại Saigon rao rớt cho các bạn hàng rằng: Các thứ rượu khác các hãng rượu kỹ càng. Hãng chúng tôi gửi bán giá rẻ hơn rượu cho không mất là phải có nhãn thì đáng.

PHÁT TÔNG THUỐC BỒ VÀ TRỊ ĐÀM
 THIẾT HIỆU LÀ
ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX
 Của ông lương-y GUILLET
 Từ tám mươi năm nay thuốc ELIXIR có chế đường của quan lương-y Guillet lấy làm thần hiệu trong những bệnh HƯ PHẾ, đau trong TI VỊ, đau nơi TRÁI TIM, ĐAU GÁNH, ĐAU MINH, RẾT VỎ DA, hoặc CHÓI NƯỚC, BỊNH KIỆT, BỊNH HO ĐAI, BỊNH CỨM, GHỀ CHÓC NGOÀI DA và bệnh có TRÔNG LẠI TRONG BỤNG.
 Kỳ là một thứ THUỐC XÒ rõ tiền và rất hiệu nghiệm làm cho HUỆT RA TINH KIỆT. Những bệnh gốc bởi ĐÀM hay là MẬT phát ra thì uống số hay lắm.
 Để hi thuốc trị đăm nào mà không có dấu kỳ tên PAUL GAGE thì chớ dùng.
 Lại có MỘT THỨ THUỐC HOÀN XÒ
 nữa cũng rất trong thứ Elixir Tonique Antiglaireux của quan lương-y Guillet.
 Chính chủ thuốc này là nhà: PAUL GAGE FIÈL, một hạng bác sĩ y sinh, đường GRENELLE ST GERMAIN môn bài số 8, ở tại đó thành PARIS.
 VÀ TRONG CÁC ĐƯỢC PHÒNG YẾU CÓ BÁN

KHOAN CHẤT THỦY
 (Nước suối kim thạch)
VICHY
 PHÁP-QUỐC-TUYÊN
VICHY CÉLESTINS
 Có bán nguyên vẹn | Trị bệnh đau Thận, bệnh đau Bàng-quang, bệnh Phóng-Thực-tâm-bình (kể) — Bao này chủ liệt-tiểu.
VICHY GRANDE-GRILLE | trị bệnh đau gan và bệnh đái.
VICHY HOPITAL | trị bệnh thương tí, trường nhiệt.
 Đây chỉ chứng để giả mạo, khi mua phải coi cho đúng thứ nước cho mình muốn dùng.
VICHY-ÉTAT ĐIỀU TÈ
SEL VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối kỳ mà ra. — Có hộp và có vỏ.
PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3 hoàn thì dễ tiêu hóa.
COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình dọn nước xé (môi-khi-chất).

TẠI HÀNG NÀY CÓ BÁN ĐỦ THỨ GHÉ THONET
 mặc tình quan khách muốn lựa mua thứ nào cũng được.
 Giá rẻ hơn mọi nơi

Xin viết thư hỏi sách riêng về hình kiểu ghế và giá cả nơi Hàng BERTHET, CHARRIERE & C^o ở đường Charner số 58. — SAIGON.
 ĐÂY LÀ CHẤNH HIỆU GHÉ THONET. BÁN GIÁ RẺ HƠN KHẮP MỌI NƠI

Le Directeur-Gérant : F.-H. SCHNEIDER
 Certifié l'insertion.
 Saigon, le 19

Vu pour légalisation de la signature
 de M. F.-H. SCHNEIDER
 Saigon, le 19
 Le Maire de la Ville de Saigon
 Saigon le 19. 7. 18

SUPPLÉMENT
AU
LỤC-TỈNH-TÂN-VĂN

du 18 Juillet 1918

QUAN TOÀN QUYỀN SARRAUT BỊ RỦI RO

(Accident de M. Sarraut)

Ngày 20 juillet bốn quan được đây thép rằng :

Các quan lương-y làm tờ án-bệnh như sau đây : quan Toàn-quyền ban đêm được yên giấc ; và sức khỏe luôn. Chỉ bên phía vai đau hễ động địa một chút thì đau như

Điền báo của quan Thuộc-địa bộ thương thư gửi cho quan Toàn quyền :

Tôi vừa máng tin ngài bị sự rủi thì tôi đau lòng lắm, tôi trông cậy và hết tình chúc cho ngài được mau thuyên bệnh, tôi khuyện ngài cứ nghỉ cho đến khi thiết mạnh và con bệnh gia giảm thể nào cũng phải che tốt hay lần-lần.

Henri SIMON

Le Directeur-Gérant : F.-H. SCHNEIDER

SUPPLÉMENT
AU
LỤC-TỈNH-TÂN-VĂN

du 18 Juillet 1918

QUAN TOÀN QUYỀN SARRAUT BỊ RỦI RO

(Accident de M. Sarraut)

Bốn-quán vì muốn thỏa dạ khán-quan và các vị mua báo, thì bốn-quán lại thông tin cho khán-quan hay thêm về tình hình sự rủi ro xảy ra cho quan Toàn-quyền ở giữa đường Quảng-trị vô Huệ mà bốn-quán đã báo tin cho khán-quan trong kỳ nhật-trình hôm qua.

Truyện tin bữa nay là 19 Juillet 1918 như vậy :

Sự rủi ro xảy đến cho quan Toàn-quyền có lẽ nặng lắm. Lúc ngài xuống xe hơi đi bộ với quan Khâm-sứ Charles và quan quản lý phòng văn Phủ vì Toàn-quyền Pasquier đang qua cái cầu như thì ở phía sau lưng có một cái xe hơi thứ nhì cũng của phủ Toàn-quyền chạy theo mau hết sức vừa tới, gặp xe quan Toàn-quyền đầu trước cầu, người coi máy sợ đụng nhảm liền bẻ tay bánh cho xe trở qua phía tả, xe vùng nghiêng xuống mé rạch, đụng quan Toàn-quyền, ngài ngã lán theo bờ đập mà lọt xuống rạch.

Các quan phụ lực cứu cấp đem ngài lên và chở về Huệ ở tại dinh quan Khâm-sứ Charles mà dưỡng bệnh.

Quý thể ngài mạnh khỏe như thường bệnh không đến nỗi sợ nặng hơn, nhưng bởi bị nhiều vết tích sưng nặng nên phải ở lại dưỡng bệnh nhiều ngày.

Bà Sarraut và lính ái-sẽ xuống tàu ra Huệ ngày mai 3 giờ chiều dạng thăm quan Toàn-quyền, ông quan ba Touzet đầu phòng văn phủ vì Toàn-quyền sẽ theo hầu hạ.

Cách vài giờ chính-phủ lại gửi một truyện tin khác như sau :

Hai quan thầy thuộc Thiroux và Poumayrac có làm tờ án bệnh như sau nầy :

Bệnh quan Toàn-quyền vô hại. Cả đêm ngủ được, không nóng lắm, chỉ đau nhức nơi vai mặt vì bị xe đụng nơi ấy nhiều.

Le Directeur-Gérant : F.-H. SCHNEIDER

Contre le tirage à cinq cent cinquante sa
Sarraut le 20 Juillet 1918